

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 8 K na leto.

XXII. letnik.

V Ljubljani, februar 1905.

II. zvezek.

Svečnica.

Kaj bomo videli pri luči mrtvaške sveče.

Zdaj spustiš svojega hlapca, Gospod,
po svoji besedi v miru, ker so videle
moje oči tvoje zveličanje — luč v raz-
svetljenje. Luk. 2, 31.

Če opazujem častitljivega starčka v templu, pravičnega Simeona, kako drži božje Dete v svojem naročju, se mi zdi, kakor bolnik, ki je prejel sv. popotnico in bi imel v roki svojo mrtvaško svečo; saj ga je le še upanje, da bo videl Zveličarja sveta, ohranilo pri življenju. Zdaj pa, ko se mu je izpolnila srčna želja in je zagledal obljubljenega Odrešenika, želi umreti rekoč: *Zdaj spustiš svojega hlapca po svoji besedi v miru.* In to, kar je videl Simeon, je moralo biti nekaj neizrekljivo veselega in čudovito lepega, ki je z veseljem in tolažbo napolnilo zadnje dni njegovega življenja; zakaj on se veseli, da je zagledal to luč še pred svojo smrtjo, on spozna, da bo ta luč premagala temo sveta. *Moje oči so videle tvoje zveličanje, luč v razsvetljenje nevernikom in v čast Izraelu svojemu ljudstvu.*

Tudi mi, dragi kristjani, bomo nekdaj držali luč v svojih rokah, če nam bo Bog dal milost, da se bomo mogli pripravljati na krščansko smrt. Kaj pa bomo mi videli pri svitu te luči? *Luč v razsvetljenje!* Kaj nam bo razsvetljevala? Življenje bogato na dobrih delih za nami in veselo večnost pred nami? ali življenje polno grehov za nami in nesrečno večnost pred

nami? Mrtvaška sveča naj bo nam luč v zveličanje; zato si hočemo že zdaj prav živo predstaviti, kaj bomo nekaj videli pri svitu mrtvaške sveče. Pravim torej: mrtvaška sveča je luč v razsvetljenje: 1. preteklosti, 2. sedanjosti, 3. prihodnosti.

1. Pri svitu mrtvaške sveče bomo videli preteklo, posvetila nam bo v preteklo življenje z lučjo v razsvetljenje. „Smrtna ura“, pravi sveti Gregor Naz., „je čas prikazni, ki odpira umirajočemu oči, da vidi, česar preje ni videl ali spregledal, ali česar ni tako natanko videl.“ Vsa dela njegovega preteklega življenja se bodo zbrala okoli njegove mrtvaške postelje, in v luči mrtvaške sveče bo videl kakor od nevidne roke na steno zapisano vse, kar je v svojem življenju storil dobrega ali hudega; zakaj Bog mu bo odprl duhovne oči in bo posvetil v njegov spomin, da bo spoznal tudi to, kar je že bil zdavno pozabil. Smrtna ura je natančno ogledalo celega življenja; sveti človek gleda vanj poln blaženega veselja, pobožni in pravični poln zaupanja, spokornik s tolažbo, mlačnež poln strahu, grešnik poln groze; zakaj vsakateri vidi v njem dela, ki ga spremljajo pred prestol večnega Sodnika.

Dragi poslušalci! Kako bo umirajočemu pri srcu, ko bo pri svitu mrtvaške sveče videl le malo dobrih del, ki jih je opravil, in še ta tako nepopolno, le malo iz ljubezni do Boga, tako redko-kedaj iz dobrega namena, — in ko bo nasprotno videl mnogo hudega, ki je je storil, toliko nepotrebni, nečimerni, malopridnih dejanj, — ker bo videl toliko dni, tednov, mesecev in let, ki mu jih je daroval Bog, da bi delal za svoje zveličanje, katera je pa zlorabil v svojo škodo in zapravljal v službi sveta, v grehih, v razuzdanosti in krivičnosti vsake vrste. Marsikaj, kar je imel v življenju za malenkost, se mu zdi pri svitu mrtvaške sveče zločin. Le kratko časa bi se ti bilo treba premagovati, tako mu očita glas vesti, in odprl bi si bil vrata k večnemu veselju, pa hodil si rajše po poti, ki te je pripeljala k smrti polni strahu, mogoče k večni kazni. O, veselje umreti brez strahu je pač popolnoma vredno živeti brez veselja!

Če si pa, dragi kristjan, živel v strahu božjem, hodil po potu božjih postav, spolnjeval dolžnosti svojega stanu, blagor ti; zakaj pri svitu mrtvaške sveče boš gledal svojo tolažbo, gledal boš dobra dela, ki si jih opravil: molitev, ki je nisi zane-

marjal, post, s katerim si krotil svoje telo, miloščino, katero je delila tvoja desnica, ne da bi vedela za to tvoja levica, križi in težave, ki si jih voljno prenašal iz ljubezni do Boga, vse dobre namene, ki si jih imel pri svojih opravilih, tudi najmanjše dokaze tvoje ljubezni do Boga, katerih nisi vpošteval, katere pa Bog vendar ne bo pustil brez plačila; — vsa ta dobra dela se bodo zbrala okoli tvoje bolniške postelje in bodo povelečevala tvoje zadnje ure. Seveda bo hudobni skušnjavec tudi pri tebi poskusil, da bi te zbegal in prestrašil, stavljal ti bo pred oči marsikatero nepopolnost in jo povečal, da bi te spravil v obup; pa bodi potolažen! — Marija ti bo podala mrtvaško svečo v razsvetljenje tvojih dobrih del. „Moja duša“, vprašuje sv. Bernard, „kdo se bo potegnil za tebe v dan tolike sile?“ in sv. Hieronim odgovarja: „Marija je, ki pride umirajočim na pomoč.“ Zateci se tedaj k Mariji v smrtni britkosti, kliči Marijo; zakaj „ko hudobni duh zasliši njeno ime, zbeži“, govori sv. Bonaventura.

2. Mrtvaška sveča je drugič luč v razsvetljenje s e d a n j o s t i; v njenem odsvitu bo umirajoči spoznal svoje žalostno, zapuščeno stanje. Reči, ki ga obdajajo, bo gledal s čisto drugimi očmi, kakor osebe, ki se zbirajo okoli njegove postelje. „Zagrinjalo se bo vzdignilo“, pravi sv. Janez Zlatoust, „in videl bo, da je bilo vse le kakor sanje, mavrica, ki se lesketa v barvah, katerih nima, pogašeno ognjišče s kupom pepela.“ S studom se obrača umirajoči od vseh svojih zemeljskih zakladov, ker luč mrtvaške sveče mu kaže minljivost in nečimernost vsega posvetnega. Pojdite tja, krščanski poslušalci, k mrtvaški postelji cesarja, ki mora zapustiti svet, katerega je vladal, k mrtvaški postelji Septimija Severa, in vprašajte ga, kako sodi o cesarski kroni, o svoji visoki časti; in odgovoril vam bo: „Jaz sem bil vse in to vse je — nič; jaz sem imel vse, kar je pozelelo oko, želelo srce in to vse je — nič!“ In koliko posvetnih mogotcev bo moralo ravno tako govoriti, ko bodo pri luči mrtvaške sveče spoznali, kaj so imeli in kaj so bili in kaj imajo zdaj in kaj so zdaj. Jaz sem bil bogat, sem imel hišo in dom, rodovitne njive in travnike, velik gozd, lepe črede goved in ovac, a kaj imam zdaj od vsega tega? Kak dobiček imam, ko sem na take reči navezal svoje srce? Koliko bolje bi bilo, ko bi bil odtrgal srce od vsega posvetnega in služil le Bogu, skrbel za zveličanje svoje duše in za srečno večnost! Kaj mi pomaga zdaj, ko me zapušča vse, kar sem imel na svetu!

Da, zdaj pri svitu mrtvaške sveče bo človek spoznal svojo zapuščenost. Pomisli, dragi kristijan, v koliki zapuščenosti leži pred teboj! Zapušča ga čas. Ko bi razumeli njegove vzdihljaje, bi vam povedali, kako silno želi, še dalje živeti, kakor oni skopuh, ki je, ko je smrt trkala na njegova vrata, venomer klical: „O Bog, le še nekaj odloga, le še nekaj odloga!“ Zapuščajo ga zdravniki, ker vedó, da zoper smrt še ni vzrastlo zelišče; zapuščajo prijatelji in znanci, ki se hitro poslavljaajo od njega, ker jim ne ugaja mrtvaški duh njegove postelje; sorodniki njegovi pa mogoče komaj čakajo zadnjega vzdihljeja njegovega, da brž planejo po njegovem premoženju. Zapušča ga ves svet. „V smrtni uri“, govori sv. Gregorij Naz., „beži od človeka svet, od častiželjnega čast, od slavohlepnega slava, od skopuha bogastvo, od nečistnika mesena slast, — če le angeli ne beže od njega, če ga le Marija, mati usmiljenja ne zapusti.“

Toda, dragi poslušalec, Marija te ob smrtni uri ne bo zapustila, če je ti zdaj ne zapuščáš, če si ti zdaj njen veren častilec. „To je ura“, je nekđaj govorila sv. Janezu od Boga, „ko mojim zvestim služabnikom ne bo nikdar manjkala moja pomoč!“ in sv. Mehtildi: „Jaz bom vsem, ki mi sveto in stanovitno služijo, ob smrtni uri kot mati zvesto stala na strani, jih tolažila in branila.“ Srečna pa smrt onega, ob čegar smrtni postelji stoji Marija!

3. Mrtvaška sveča je pa tretjič tudi luč v razsvetljenje prihodnosti. Prihodnje reči pa, ki čakajo umirajočega človeka, so: grob, sodba, pekel ali nebesa.

Pri svitu mrliške sveče se odprejo bolniku oči in pogled mu pade na odprt grob, ki mu zija nasproti. To je tedaj nova hiša, v kateri bo prebivalo njegovo telo, za katero je v življenju toliko skrbel! *Moji dnevi gredó h koncu, in le grob mi preostaja*, toži pobožni trpin Job (17, 1.) in zopet: *Grob je moja hiša in v temi sem si postlal svojo postelj.* (17, 13.)

Pa to bi še ne bilo najhujše; pa glej! pri svitu mrtvaške sveče že zapazi sodni stol pravičnega sodnika, pred katerim se mora pokazati. Da, že se mu zdi, kakor bi mu donele nasproti besede: *Daj račun od svojega hiševanja!* Daj račun od vseh svojih misli, besed in dejanj, od vseh grehov, ki si jih sam storil ali kriv bil, da so jih drugi storili!“ In če je že David, ki je bil vendar mož po volji božji, prosil in vzdihoval: *Ne idi k sodbi, o Gospod, s svojim hlapcem, ker ne bo obstal pred tvojim ob-*

ličjem! (Ps. 142, 2.), kako šele se bo tresel umirajoč grešnik pri misli na bližnjo sodbo, ki ima odločiti njegovo večnost!

Pekel in nebesa sta pred njim; še en trenutek, in nebesa so njegova, le en hip, in pekел je gotov. Gorje! če bo moral reči: „Pekel je moja hiša!“ Pač se trese, pač se boji; mrzel pot mu stopa na obraz; hudiča žeja po njegovi duši, naskakuje jo z vsemi silami, nastavlja je vse mreže, ker ve, da je skrajni čas. Umirajoči se vojskuje in vzdihuje: „Moj Jezus, usmiljenje!“ — Dragi kristjan, če je bil Jezus tvoj prijatelj v življenju, tvoj vodnik na poti proti nebesom, zaupaj v njegovo usmiljenje; zakaj v tej strašni uri ti bo govoril: *Pridi, oblagodarjeni mojega očeta in posedi kraljestvo, ki ti je pripravljeno od začetka sveta! Dobro tebi, pridni in zvesti hlapec, ker si bil v malem zvest, te bom čez veliko postavil; pojdi v veselje svojega Gospoda!* (Mat. 25, 21.).

Tako smo torej videli, dragi poslušalci, kako nam bo mrtvaška sveča v razsvetljenje preteklosti, sedanjosti in prihodnosti. Iz preteklosti nam bo pokazala vsa naša dobra in slaba dela, iz sedanjosti ničnost in minljivost vsega posvetnega, iz prihodnosti pa nam bo posvetila v grob, pred sodni stol, proti peklju ali proti nebesom. Nažgal sem vam mrtvaško svečo in vam naslikal, kaj boste videli pri njenem svitu. Vzemite to svečo kot spomin na letošnjo svečnico s sabo domov! — Gotovo že imate doma za vsak slučaj pripravljeno voščeno mrtvaško svečo, vzemite jo večkrat v roke in vprašajte: „Mrtvaška sveča, kaj mi bodeš nekdanj govorela?“ Gotovo boste pri tem imeli pred očmi smrt, sodbo, pekел in nebesa; sv. Duh pa govori: *Pomni, o človek, svoje poslednje reči in vekomaj ne boš grešil.* (Sir. 7, 40.). Amen.

Iv. Zakošek.

Peta nedelja po sv. treh kraljih.

1. O mlačnosti.

Nebeško kraljestvo je podobno človeku, kateri je dobro seme vsejal na svojo njivo. Kadar pa so ljudje spali, je prišel njegov sovražnik in je prisejal ljulike med pšenico! Mat. 13, 24.

Večkrat ste že slišali razlago današnje evangeljske prilike. Jezus sam je v priliki o sejavcu in semenu primerjal seme božji besedi. Ni pa povedal, kaj je hotel reči z besedami: *Kadar so*

pa ljudje spali; vendar tudi teh besed ni rekel zastonj. Ker je celo priliko pojasnil v duhovnem pomenu, moramo tudi omenjene besede vzeti in razumeti tako. Kaj je tedaj hotel Jezus reči z besedami: *Kadar so pa ljudje spali*? Glejte, to spanje v duhovnem pomenu je mlačnost kristjanova v dobrem. Mlačen človek je v nevarnosti, da mu hudič ne vseje v srce ljulike greha, in ga s tem ne oropa božje milosti ter s tem spravi tudi v nevarnost pogubljenja. In zakaj? Zato, ker mlačnost dela dušo leno in slabo za dobro in jo stori neobčutljivo in brezskrbno v dušni nevarnosti.

I. V spanju je človek slab in brez vsake moči; najmočnejšega spečega človeka lahko najslabši premaga; zaspanemu človeku se ničesar ne ljubi, delo in trud sta mu nadležna, najrajši leži brez vsakega dela, kar ga zaspanec dela lenega. In glejte tak zaspan ali celo speči človek je podoba mlačne duše: mlačnost dela dušo slabo, trudno, zaspano, leno, tako da se za dobra dela nič ne zmeni, ali jih pa le z nevoljo in mržnjo opravlja. Ne trdim, da tak mlačni kristjan ne moli, da ne prejema svetih zakramentov, da kolikor toliko ne spolnuje božjih in cerkvenih zapovedi: to pa trdim, da si z vsemi temi dobrimi deli malo ali celo nič ne zasluži, ker jih ne izvršuje z gorečnostjo, iz ljubezni do Boga, v čast božjo, ampak ker jih opravlja le z nevoljo, ali iz navade, ali le navidez, tako da veljajo o njem besede sv. Epifanija, ki pravi pri razlagi besedi Davidovih: *Moja duša dremlje zavoljo otožnosti* — to-le: „V izvrševanju dobrih del sem zaspan in nemaren, po čednosti ne hrepenim, mislim le na svet, in kar j: sveta, nimam nad Bogom nobenega veselja in za svoje zveščanje nobene skrbi!“

O kako težko, kako zoprno je mlačnemu kristjanu vsako zatajevanje svojega mesa, krotenje lastne volje, brzdanje počutkov! Kako goreč in srečen pa je nasprotno, ako more uživati posvetno razveseljevanje, ako mu je dana prilika, da streže svojemu telesu, da mu more vse dovoliti, karkoli le poželi! In kaj je temu za kristjana toliko sramotnemu življenju vzrok? Dušno spanje, dušna mlačnost, ki dela človeka lenega, zaspanega, dremajočega, tako da ne čuti milosti božje, ki ga hoče oživeti in zdramiti k gorečnosti v skrbi za dušo.

O kristjan! ki si mlačen, len in zaspan v dobrem, pomisli, da se morebiti nikdar več ne bo ponovila milost božja, ki te je

že gotovo kedaj klicala in dramila iz dušnega spanja, dušne mlačnosti. Ali naj morebiti Bog neprenehoma ponuja, vsiljuje svojo milost tistemu, ki se ne zmeni zanjo?

O ne! Sv. Janezu je Bog v skrivnem razodenju naročil, naj piše sledeče besede predstojniku cerkve v Laodiceji: *Vem tvoja dela, da nisi ne mrzel ne gorak! Ker si pa mlačen in ne mrzel, ne gorak, te bom pljunil iz svojih ust.* (3, 15—16.) S temi besedami hoče reči: Vem, da nisi ne hudoben, ne dober, ni nad teboj očitnega hudobnega, pa tudi ne pravega dobrega; o da bi saj le eno tega tvojega bilo! Kristus ne pravi s tem, da bi mu bila hudobija katerikrat všeč; pa stan očitne hudobije je dosti-krat manj nevaren, kakor stan mlačnosti; zakaj očitni hudobnež se ložej privede do živega spoznanja svoje duhovne revščine, kakor pa mlačni človek, ki se v svojem oslepljenju šteje za popolnega in tako celo ne more biti ozdravljen (Kasijan). Kakor mlačno vodo človek izpljune, ker se mu studi in vzdiguje, tako je mlačnost zoprna in nagnjusna pred Gospodom. — Pa bi mi kdo ugovarjal in rekel, saj je vendar velik razloček med grešnikom in mlačnim kristjanom, ker so dela grešnika dela teme in pogubljenja, dela mlačnega pa živa dela, ki morajo Bogu dopasti; tedaj tudi mlačna duša Bogu ne more biti tako zelo neprijetna (kakor sem dosedaj trdil).

Poslušaj sedaj ti, ki se tako izgovarjaš, kaj govori Gospod nadalje po sv. Janezu. *Praviš: Bogat sem in obilno premožen in ničesar ne potrebujem; in ne veš, da si reven in usmiljenja vreden in ubog in slep in nag.* (3. 16.) Sv. Gregor tako-le razlaga te besede: „Praviš: sem krščansko popolnost dosegel, ni mi treba dalje si prizadevati, dobrega sem storil zadosti; pa se silno motiš: misliš, da si bogat v srčni ljubezni, pa si reven, ker je nimaš; meniš, da si oblečen z lepimi čednostmi, pa si nag, ker ti jih primanjkuje, se šteješ dobro previdenega, v resnici pa si slep, ker malo veš in znaš in si celo v nevarnosti, izgubiti milost in ljubezen božjo.“

To so trde besede, predragi! Pa so besede Boga, našega prihodnjega Sodnika, ki jih je spregovoril nad mlačno dušo. Sedaj bi pa kdo rekel:

Če je pa tako, potem mlačen kristjan nima kaj družega pričakovati, kakor pekel, dasiravno ni nič takega storil, s čimur bi si bil zaslužil pogubljenje. Poglejmo, koliko je ta ugovor vreden. — Praviš, mlačni kristjan ne stori nič takega, kar bi ga spravilo

v pogubljenje, tedaj mu nebesa ne morejo oditi. Zakaj pa ne praviš ravno narobe: Mlačni ne stori nič vrednega za nebesa, tedaj mu pekel ne more oditi? In kako hočeš pokazati, da mlačni res nič ne stori, kar bi ga spravilo v pekel?

„O“, praviš, „to je lahko pokazati! Saj ni ne preklinjevalec, ne tat, ne ropar, ne obrekljivec, saj ne prestopa božjih in cerkvenih zapovedi.“ Na kaj pa opiraš ti to svojo trditev? „Na vero, praviš, saj po nauku sv. pisma zapadejo pogubljenju le tisti, ki hudo delajo: *Poberite se izpred mene vsi hudodelci.* (Luka 13. 27.) Sedaj te pa prašam: Povej mi, kateri kraj pa določuje sv. vera za mlačne in lene kristjane? Ali morebiti nebesa? Temu se ustavlja sv. evangelij: zakaj Jezus pravi: *Prizadevajte si, skozi ozka vrata noter iti.* (Luka, 13, 24.) Kdor pa hoče stopiti skozi ozka vrata, ta se mora viti in stiskati, da pride skozi, drugače obtiči med vratmi. Nobeden mlačni kristjan pa se noče posebno truditi in mučiti svojega telesa, da bi prišel skozi ta ozka vrata. Na drugem kraju pravi Jezus: *Nebeško kraljestvo silo trpi in le silni ga nase potegnejo.* (Mat. 11, 12.) Kje pa je kaki mlačnež, ki bi si delal silo t. j. ki bi se premagoval, krotil svoje meso, brzdal svoja nagnjenja, se ne bal truda pri vaji v čednostih? Saj živi ravno nasprotno le v zložnosti, se boji napora in vsake sile, ki bi jo imel naložiti svojemu telesu. In tak človek naj bi nebesa nase potegnil, ki noče rabiti nobene sile? — Sicer pa veste, da so nebesa plačilo za tiste, ki so se mnogo trudili v življenju, da so kraj počitka za tiste, ki so trpeli za čast božjo: kako naj tedaj mlačnež upa priti v nebesa, ko se boji vsacega truda in išče le zložnosti. Da je tedaj resnično nemogoče, da bi mlačni kristjan prišel v nebesa, mislim, da sedaj sprevidite; pokazati vam pa hočem še na zgledih iz sv. pisma resničnost teh besedi. Kaj se je pregrešilo petero nespametnih devic v sv. evangeliju; ali so morebiti izgubile čast in poštenje, ali so morebiti obrekovale in opravljale drugih pet pametnih devic, ali sploh storile kaj slabega? Ne. In vendar so bile izključene iz hiše, kamor je prišel ženin. (Mat. 25, 12.) In zakaj? Ker so bile zaspane, mlačne, lene, ko je imel priti ženin. Kaj je storil oni hlapec, katerega je Gospod dal vreči v vnanjo temo; ali je morebiti talent zapravil ali izgubil? Ne; le iz mlačnosti in lenobe ni hotel kupčevati ž njim. (Mat. 25, 30.)

Ali je morebiti figovo drevo Gospod zato preklel, ker je rodilo slab sad? Ne; imelo je sicer listje in je bilo upanje, da bo morebiti pozneje rodilo in vendar ga je Gospod preklel, ker

ni imelo sadu, ko je šel mimo. In sodnji dan? Na kaj se opira sodba čez pogubljene? Ali morebiti samo na hudobna dela? Ne, ampak tudi na opuščanje dobrih del: *Zakaj lačen sem bil, in mi niste dali jesti.* (Mat. 25. 42.) Te besede pač zadosti jasno kažejo — saj so besede sodnika samega, — kaj da ima pričakovati mlačen kristjan; po teh naj vsak samega sebe sodi.

Kdor tedaj, predragi, vkljub svoji mlačnosti upa priti v nebesa, naj enkrat pokaže, v katerih čednostih se vendar vadi; ali morebiti v pokori, zatajevanju, potrpljenju, ponižnosti, vdanosti v voljo božjo? Po teh in enakih čednostih se pride v nebesa. Kdaj pa je še kdo videl pri mlačnem taka dela, pri mlačnem, ki navadno moli brez pobožnosti, da, z nevoljo, ki hodi k spovedi, ne da bi se kaj poboljšal, ki prejema sv. Rešnje Telo brez gorečnosti in spoštljivosti, ki je vdan jezi, napuhu, nepotrpežljivosti, ki se ogiblje spokornih del in zatajevanj?

In tak človek naj bi upal, da bi pri vsi svoji mlačnosti prišel v nebesa? *Ker nisi ne gorak ne mrzel, te bom pljunil iz svojih ust!* Glejte, kaj stori mlačnost, kako ona naredi dušo leno in slabo; pa ne samo to; mlačnost pripravi dušo na rob pogubljenja, ker jo stori neobčutljivo in brezskrbno v nevarnosti.

II. Spanje stori človeka neobčutljivega, ker mu omami vse čute. V težkem, globokem spanju človek ne sliši ne klicanja, ne prošnja, ne svarjenja, še celo smrtne nevarnosti ne zapazi. Glejte, tak neobčutljivi speči človek je podoba mlačnega kristjana.

Ako je mlačnost v njem ukoreninjena, ga ima tako v oblasti, da človek le tja naprej živi v dušni zaspanosti, gluha za verske resnice, slep za dušne nevarnosti, neobčutljiv za vsa opominjanja, prošnje in žuganja.

Odkod pa izvira ta neobčutljivost? Bog takemu, ki si noče delati sile, odtegne svojo milost. Res je, Bog dá čisto zadosti milosti mlačnežu, da bi se mogel zdramiti iz spanja; pa tak mlačni človek se noče te milosti poslužiti, ker mu njegova spridena narava in lastna ljubezen slikata pri tem tolike težave, da si jih ne upa premagati; in tako se mu še preveč zdi, da bi saj poskusil zdramiti se in vstati iz dušne zaspanosti. To pa Boga žali, da mu noče poslati večjih milosti, ker noče teh, kolikor mu jih daje, rabiti. Lepo podobo o tem nam kaže vrt Gezemani. Na ta vrt pelje Jezus svoje učence pred svojim trpljenjem. Trem izmed njih še posebej naroči, da naj molijo z njim, namreč Petru, Janezu in Jakopu. Gospod trikrat gre in se vtopi v molitev

in trikrat zopet pride in vselej jih najde speče. Besede, polne žalosti, s katerimi jih je zbudil v prvič: *Ali niste mogli eno uro z mano čuti?* jih niso toliko predramile, da ne bi bili zopet zaspali.

Da, še celo ropot in vpitje, ki ga delajo biriči, ko iščejo Jezusa, jih ne predrami iz trdega spanja. Kaj pa je vzrok te njihove nenavadne zaspanosti? Sv. evangelij nam odgovarja: *In on se je odtegnil od njih za lučaj kamna.* (Luka 22, 41.) Le za nekoliko časa jih je Gospod zapustil, in to majhno in kratko zapuščenje jim je vzelo vso moč duha, tako da se niso mogli ubraniti spancu.

Glejte žalostni zgled, ki se ponavlja dan na dan med kristjani! Da je toliko kristjanov, ki živijo le za svet in se malo menijo za Boga in svojo dušo, temu je kriva le njihova mlačnost. Tolikokrat jim pridigarji kažejo resne in pretresljive resnice sv. vere, pa oni le naprej spe težko dušno spanje! Kako je to sploh mogoče? Glejte, Bog je umaknil luč svoje milosti, da ne morejo videti resnice. Napadajo jih različne bridkosti in težave, skušnjave in zapeljevanja; oni pa mirno spe in še sanja se jim ne o nevarnostih, ki jim prete. Kako je to mogoče? Bog jih več nima pod svojim varstvom, zapustil jih je in udaril z neobčutljivim spanjem, iz katerega se je težko zbuditi. Seveda pa se s tem ne pravi, da je Bog tako mlačno dušo popolnoma zapustil, oropal vse milosti. Ne, ona ostane sicer v milosti, pa ta milost je preslaba, da bi ji dobro ogrela mlačno srce. Bog ji sicer večkrat pošlje obilnejšo milost, da bi jo predramil, pa ona spi pretrdno, tedaj tudi ne čuti oživljajoče milosti božje. Bog jo večkrat kliče, prosi in opominja, pa ona spi dušno spanje in ne sliši njegovega glasu. Kolika nevarnost za njo, da se to njeno dušno spanje ne spremeni v dušno smrt!

Kolika nevarnost za dušo, ki je polna nepopolnosti, ki se za male grehe še ne zmeni, ki ne kroti svojega mesa, ne brzda svojega poželenja, ki malokdaj ali celo nikdar ne pomisli večnih kazni za smrtni greh, ki se ne varuje grešnih priložnosti; kolika nevarnost za njo, da se ne vjame v zanjke satanove in zabrede v smrtni greh. Da le pridejo kake močnejše skušnjave, že se spotika, da jo le prime silnejše zapeljevanje mesa, že pade in le težko brez posebne milosti vstane iz jame, ki si jo je sama izkopala s svojo mlačnostjo.

Vidite, predragi v Kristusu, nevarnosti, ki prete mlačnemu kristjanu! Vidite, da je ravno mlačnost znamenje današnjega

časa! In v resnici, predragi, koliko je kristjanov, ki so izgubili vso pobožnost pri molitvi, ki so si zapravili spoštovanje pred sv. zakramenti, ki hodijo k službi božji le z nevoljo, ki le na to mislijo, kako bi si kopičili premoženje, pridobili časti in veljavo, kje se ponuja največ priložnosti za razveseljevanje in rajanje. Ali ni vse to znamenje, da se je v srcih toliko kristjanov vgnjezdila mlačnost, ki jih je zazibala v trdo dušno spanje, v katerem ne vidijo in ne čutijo nevarnosti, ki jim preti, ali pa se nočejo prebuditi iz dušne smrti v zakramentu sv. pokore z obžalovanjem svojih pregreh.

O kako žalostno je, predragi, da ima sv. mati katoliška cerkev dandanes toliko otrok, v katerih je ugasnila vsa gorečnost za Boga in za zveličanje duše, ki leno in mlačno žive tja v en dan, kakor da ne bi imeli neumrjoče duše, za katero skrbeti jim je najsvetejša dolžnost! O predragi v Kristusu, nikar ne hodimo za njimi, pač pa se branimo mlačnosti in se vsak dan bolj vne-majmo v gorečnosti za svojo dušo. Če smo se pa mlačnosti že vdali, tedaj prosimo Gospoda, da naj on nas s svojo mogočno roko potrese in zdrami iz nevarnega spanja ter nas stori zopet čuječe in goreče kristjane. Amen.

P. J.

2. Očenaš.

VI. Daj nam danes naš vsakdanji kruh!

Kadar so pa ljudje spali, je prišel njegov sovražnik, in je prisejal ljulike med pšenico. Mat. 13, 25.

Hudo je kmetu, ko zapazi, da je mnogo plevela na njivi mej njegovim žitom. Še hujše pa bi mu gotovo dejalo, ko bi zvedel, da je prišel njegov sovražnik, ki mu je prav iz hudobije zasejal ljulike med pšenico. Tudi naše srce, predragi, je njiva, na kateri ima rasti čista pšenica čednosti in dobrih del, katero bodo spravili enkrat angeli v nebeške žitnice. Pa tudi v naše srce zaseje mej tem, ko mi spimo, ko smo brezbrizni, ko nismo zadosti čuječi, sovražnik naših duš raznovrstnih strasti, katere potem rastejo in moré pšenico dobrih del in čednosti. Teh strasti pa ne smemo pustiti rasti, marveč zamoriti jih moramo z zatajevanjem in molitvijo.

V molitvi Očenaša nas uči Gospod prositi najpoprej vsega tega, kar zadeva Boga in njegovo čast, potem pa tudi tega, kar nam je potrebno. *Daj nam danes naš vsakdanji kruh!* — Te besede razlagajo nekateri o Bogu, ki je kruh naše duše, ker je on večna resnica in neizmerna svetost, po obojem pa hrepeni naša duša, in ker se je nam on sam tudi resnično zapustil kot naša dušna hrana v zakramentu sv. Rešnjega Telesa. — Drugi razumejo pa pod besedo kruh našo telesno hrano, brez katere bi ne mogli živeti. — In res, pod besedo kruh lahko razumemo obojni kruh, dušni in telesni.

Kakor mora telesni oče skrbeti za dušo in telo svojih otrok s tem, da vzgojuje svoje otroke v strahu božjem, dati jim pa mora tudi vsega, kar je potrebno za njih telo, tako nam mora dati tudi naš nebeški Oče oboje, on nam mora dati vsega tega, kar nam je za dušo in za telo potrebno. — Kaj pa je hrana naše duše in kaj je hrana našega telesa?

Hrana naše duše je Bog, spoznanje božje in ljubezen božja, je Jezus Kristus kot Bog in človek s svojo milostjo, s svojimi nauki, zlasti pa s svojo krvjo in s svojim mesom v zakramentu sv. Rešnjega Telesa. — Hrana našega telesa je pa kruh in vse drugo, kar nas redi in hrani in vzdržuje, torej tudi obleka in stanovanje. Zakaj pa je hotel Gospod, da prosimo obojne, dušne in telesne hrane z besedami: *Daj nam danes naš vsakdanji kruh?* Zato, da bi zatrl v nas tri glavne napake, v katere kaj radi padajo vsi oni, ki skrbijo za svojo dušno in telesno hrano.

To so one tri napake, katere le prerad zaseje kot ljuliko naš sovražnik hudobni duh na njivo naše duše. To ljuliko pa zamorimo, ako molimo: *Daj nam danes naš vsakdanji kruh.* 1. S tem, da molimo in prosimo kruha, zamorimo ljuliko požrešnosti. 2. S tem, da molimo in prosimo: daj nam naš kruh, zamorimo ljuliko samoljubja. 3. S tem, da molimo in prosimo vsakdanjega kruha, zatiramo ljuliko lenobe.

Vse te tri pregrehe nas ovirajo, kadar iščemo bodisi dušnega, bodisi telesnega kruha.

1. Požrešnost, ali nezmernost je lahko dvojna, duhovna in telesna. — Požrešnost je lahko duhovna. Mnogo jih je namreč, ki mislijo, da imajo le tedaj Boga in njegovo ljubezen, kadar občutijo nekako notranjo tolažbo in sladkost. Zavoljo te notranje

tolažbe in sladkosti žele Boga. To, predragi, je duhovna požrešnost, ki je jako škodljiva, ker nam odvzame pojme o pravi pobožnosti, katera obstoji v dobrih delih. Sv. Janez nas namreč opominja: *Otročiči moji! ne ljubimo z besedo, tudi ne z jezikom, ampak v dejanju in resnici.* (1. Jan. 3, 18.) Kdor išče le sladkosti v ljubezni, ta ne išče bistva, marveč vnanjost. Ta je podoben onemu, kdor bi hotel gorkoto brez ognja, prijeten duh brez cvetlice. Mi pri molitvi ne smemo iskati — pravi sv. Frančišek Saleški — tolažb božjih, marveč Boga, ki daje tolažbe. Skrbimo torej zato, da bomo vedno zatirali to duhovno požrešnost. — Mi prosimo kruha, ne pa sladčic, kruha, ki nas redi in vzdržuje. Kadar tedaj prosimo Boga, ne prosimo nič drugega, kakor le edino njega samega, ljubimo Boga ne zavoljo nas, marveč zavoljo njega samega, ker je on sam od sebe in sam zavoljo sebe vse naše ljubezni vreden.

V pravem pomenu besede je pa požrešnost nezmerno poželjenje ali pa vživanje jedi in pijače. Požrešnost je duši in telesu silno nevarna pregreha, ker mori človeka na duši in na telesu.

Požrešnost mori na duši, ker je že sama na sebi greh in je tudi vir mnogih drugih grehov. Požrešnih in nezmernih bog je njih lastni trebuh. — Kaj je bil greh naših prvih staršev, ki je imel in ima tako žalostne in strašne posledice drugega, kakor požrešnost? Kaj so počeli ljudje v Noetovem času drugega, kakor da so jedli in pili, zato jih je pa Bog pokončal. Požrešnost Izraelcev v puščavi je kaznoval Bog s tem, da jih je obiskal z boleznimi, za katerimi jih je umrlo veliko število. Kraj pa, kjer se je to zgodilo, so imenovali grobove poželjivosti. Kaj pa je bil vzrok, da so Izraelci v puščavi od Boga odpadli in molili zlato tele? Zopet nič drugega ko to, ker so bili nezmerni v jedi in pijači.

Pa kaj naj bi navajal zglede, ko iz lastne skušnje vemo, da je človek v pijanosti za vsako še tako veliko hudobijo sposoben. — Nezmernost je pa škodljiva tudi telesu. Kako malo požeruhov in pijancev doseže lepo starost. Večinoma morajo leči v pre zgodnji grob. Nasprotno pa uče zdravniki, da nam nič ne daljša bolj življenja, kakor ravno zmernost.

Nezmernost je nadalje vzrok slabega gospodarstva, dolgov, uboštva. Koliko je očetov, ki morajo zapustiti otrokom le kup dolga, namesto lepe dote, to pa zato, ker so bili nezmerni. Slednjič pa tudi pomislimo, da poniža nezmernost človeka pod

neumno žival. Žival ve, kdaj ima zadosti, in ne bo jedla in pila več, če jo še tako siliš, človek po podobi božji vstvarjen, pa pojé in popije več, kakor more prenesti. Poglejmo tedaj nezmernost od katerekoli strani, od vsake je grda in ostudna. Zato pa nam priporoča Gospod, naj prosimo nebeškega Očeta le kruha, tedaj le prav navadne, prav preproste jedi, ki nam je najbolj potrebna. Kdor z navadno priprosto jedjo ni zadovoljen, tega Bog lahko kaznuje, da niti te ne bo imel.

Bilo je l. 1812, ko je cesar Napoleon peljal svojo armado na Rusko. Regiment vojakov obstoji za par dni v ubožni vasi na Poljskem. Krčmar, ki je bil žid, mora vzeti pod streho častnika in dvanajst vojakov. Ker se je ubogi žid bal palice, s katero so bili francoski vojaki jako radodarni, je postregel, kolikor je le mogel. Slednjič zmanjka tudi židu vsega, ostane mu le nekaj ječmenovega kruha, katerega dá vojakom. Ko zagleda mladi častnik pred seboj ječmenov kruh, se silno razsrdi in zavpije nad židom: „Nesramni žid, daj nam belega kruha, tega mi nemaramo; ako ne, te pošljemo v Abrahamovo naročje!“ S temi besedami vrže kruh jezno na tla. Ves preplašen gre žid k sosedom iskat belega kruha, katerega jim slednjič tudi prinese, kos kruha pa, katerega je častnik na tla vrgel, pobere in ga spravi v omaro. Ko to zapazi častnik, reče židu: „Le spravi ga, da bo zadosti trd za nas, ko se vrnemo kot zmagovalci.“ Znano pa vam je, predragi, kako slabo se je godilo Francozom na Ruskem. Silna večina ubogih vojakov je umrla v ruskem ledu od gladu in mraza, in kar jih je ušlo sovražnemu meču, so v silnem dirjanju prihiteli vsi izstradani nazaj na Poljsko. Nekega dne pride bolj smrti ko človeku podoben raztrgan in od mraza in lakote onemogel mladenič v gostilno omenjenega žida. Kmalu spozna žid v tem človeku častnika, ki je tako grdo ravnal z ječmenovim kruhom. Častnik milo prosi košček kruha in kót pri peči, da se nekoliko ogreje. Žid ga prijazno sprejme, ga pelje v dobro zakurjeno sobo, odpre omaro in vzame iz nje kos kruha, katerega je pred tedni častnik vrgel na tla in reče: „Glej, dobro si prerokoval, ta kruh je postal res zadosti trd, ker je moral toliko časa čakati na te. Toda lakota ima močne zobe! Jej torej!“

Nauk, katerega je dal poljski žid ošabnemu Francozu, velja tudi nam. Nikar ne zametujmo in zaničujmo priprostih jedi, dar božji so. Ako to storimo, utegne Bog tudi našo zbirčnost in požrešnost kaznovati s tem, da nam odtegne celo najpotrebnejšega.

II. Tudi sebičnost je dvojna, duhovna in telesna. — Ako bi mogli videti ljudem v srce, bi spoznali, kako hočejo nekateri vse milosti, vse božje darove imeti le za se, svojemu bližnjemu

pa so zavoljo božje milosti nevoščljivi, kakor bi bil Gospod Jezus Kristus edinole za nje umrl. Taka nevoščljivost, taka duhovna sebičnost je greh zoper sv. Duha, kateri se ne odpusti ne na tem, ne na onem svetu.

Gospod Jezus Kristus nas je hotel obvarovati tega hudega, zato nas je učil, da prosimo našega, ne pa svojega kruha. Kruh tedaj, katerega prosim, ni samo moj, marveč naš. S tem se spominjamo bratovske ljubezni, s katero moramo ljubiti svojega bližnjega, kakor samega sebe. Privoščiti moramo tedaj tudi svojemu bližnjemu duhovnih dobrot.

Hvala Bogu, da je duhovna nevoščljivost ali sebičnost bolj redka pregreha. Bolj pogosta pa je telesna sebičnost in nevoščljivost. Vsak bi vodil vodo rad le na svoj mlin, za bližnjega se pa niti ne zmeni. Koliko je nevoščljivosti in sebičnosti zlasti dandanes! Nevoščljivost zapazimo že pri majhnih otrocih. Kako hitro bo začel jokati otrok, ako zapazi, da ima bratec nekaj, česar on nima. Sebičnost se začenja! Kako grabi v šoli marsikaterega učenca in marsikatero učenko nejevolja, ako zapazi, da kdo drugi bolje zna, kakor on ali ona! Sebičnost raste. — Poglejte gospodično, kako je vsa zelena od jeze in zavisti, ako vidi, kako bolj ubožno enako oblečeno, kakor je ona sama! Sebičnost se je že razvila! — V ponosni palači živi v razkošju in v obilnosti vsega bogatin, ki ima namesto srca kamen, ničesar ne dá ubogim. Marsikaj postane zanj nerabno, toda on ne pusti, da bi se dalo ubogim, kljub temu, da bi oni to še prav lahko rabili. Podoben je evangelijskemu bogatinu, ki ni pustil, da bi se nasitil ubogi Lazar z drobtinami, ki so padale od njegove mize. Zopet grda sebičnost!

In ubožec ali priprosti delavec, ki težko gleda gospodo, ki se imenitno vozi in sprehaja, ki se razveseljuje, ko mora on težko delati in si želi, da bi postali vsi enaki. Vprašam vas, ali mu ne narekuje te želje sebičnost?

Kamorkoli pogledaš, povsod vidiš torej sebičnost, ki je postala silno nevarna rana v družbenem življenju sedanjega časa. — Gospod Jezus Kristus, kot dober zdravnik, je hotel zaceliti to rano z zapovedjo bratovske ljubezni, katere nas uči tudi v očenašu. Mi ne prosimo le svojega, mi prosimo našega kruha; mi ne prosimo le za se, marveč prosimo za vse.

Govorje pa nam, predragi, ako drugače mislimo v srcu, ko molimo te besede z jezikom. Sebičnost, nezmerna navezanost na

bogastvo, na imetje, na čast nam bo v večnosti naše pogubljenje. Judež je prišel v svoji sebičnosti tako daleč, da je izdal svojega Gospoda in se je obesil v svoji obupnosti. Bogatin, ki ni hotel podpirati ubozega Lazarja, je bil zavoljo svoje sebičnosti pokopan v pekel.

Nobena druga pregreha ne zakrknje tolikanj človeškega srca, kakor ravno sebičnost. Sebičnost dela človeka neusmiljenega in tako trdosrčnega, da pozabi na najslajše vezi sorodstva in prijateljstva. Ta trdosrčnost pa vstraja potem pri človeku do konca. Med tem ko vse druge strasti pri luči mrtvaške sveče oslabe in med tem ko se vsakega drugega greha umirajoči bolnik kesa, ostane sebičnež trd, neusmiljen in neskesan. Ker se je tolikanj ljubil samega sebe, bo v zadnji uri k večjemu obupal, ker mora vse zapustiti. — Večkrat je že kak umirajoči skopuh nepremično gledal na skrinjo, v kateri je imel nakopičen svoj denar. Večkrat je kdo umrl, ko je v svoji skoposti še enkrat na postelji preštevval svoj denar.

Koliko strašnih zgledov bi se dalo navesti! Povem le enega, katerega nam pripoveduje sv. Bernardin Sijenski. V mestu Rimini je bila nekoč strašna draginja, vsled tega tudi grozna lakota. V tem mestu je živel bogat, toda silno skop žitni trgovec. V svojih shrambah je imel silno veliko žita, toda ni ga hotel prodajati, ker se je zanašal, da bodo vsled draginje cene še mnogo bolj poskočile. Akoravno so bile cene že neizmerno visoke, je pričakoval skopuh še višjih. Da bi se odtegnil prošnjam svojih odjemalcev, je šel v neko svojo vilo zunaj mesta in prihajal je vsak dan v mesto le popraševati, kakšne so žitne cene. Ni se zmenil trdosrčni sebičnež za to, da so umirali ljudje lakote, zaprta je ostala njegova prodajalnica, ker je upal še mnogo večjega dobička. — Dva bogata gospoda pa nista mogla več gledati, kako ubogo ljudstvo umira gladu, zato naročita veliko veliko žita od drugod in vsled tega padejo žitne cene naenkrat kar za polovico. — Ko pride naš sebični skopuh zopet popraševati v mesto, kakšne so cene, kar prebledi, ko sliši, kako ljudstvo veselo prepeva po mestu in kakor strela iz jasnega neba ga presune novica, da so cene za polovico padle. Ves izven sebe dirja po mestu, in ko srečava prijatelje, ki ga pozdravljajo, vpije: „Padlo je za polovico!“ — Pride v domačo hišo, in ko mu pridejo naproti žena in otroci, jim odgovori ves ob pamet: „Padlo je za polovico!“ Noge ga ne morejo več nositi, mrzlica ga strese, pokličejo zdravnika, tudi temu ne ve odgovoriti družega kakor: „Padlo je za polovico!“ — Pride župnik, ki ga roti, naj se potolaži in naj misli na dušo, pa na vse to odgovarja le: „Padlo je za polovico.“ Z besedami „padlo je za polovico!“ umrje neusmiljeni mož in s

temi besedami mora stopiti pred sodnika. Težko, težko da je našel pred njim usmiljenje on, ki nikdar ni poznal usmiljenja.

Proč torej, predragi, z ostudno sebičnostjo. Vžgimo si svoja srca z ljubeznijo Jezusa Kristusa in prosimo za vse vsakdanjega kruha. —

III. Kakor je sebičnost in požrešnost dvojna, tako je tudi lenoba dvojna, duhovna in telesna.

V čem pa obstoji duhovna lenoba? V malomarnosti in brezbriznosti za pridobitev čednosti in za napredek v svetosti. Mnogo kristjanov je, ki se prav malo zmenijo za napredek v dobrem, za popolnost. Dobro sicer vedo, da je svetost odločni cilj pozemeljskega našega popotovanja, vedo tudi, da je Bog tolika dobrot, tolika sreča, da je gotovo uživanje božje v nebesih vsakega truda vredno. Vse to vedo sicer, ne storé pa prav ničesar, da bi si to veselje zaslužili. Oni čakajo tako rekoč na angela, kateri bi jih — kakor je nekdanj prijel Habakuka za lase in ga nesel v Babilon — s silo potegnil v nebesa. Radi bi se taki ljudje s kočijo peljali v nebesa, pozabijo pa, da vodi v nebesa ozka in strma pot. Pritožujejo se, da padejo vedno v iste grehe, da so vedno slabotni skušnjavam nasproti, da so vedno hladni in nestanovitni v službi božji. Reci pa jim, naj kaj pobožnega bero, ali premišlujejo, in takoj se ti bodo izgovarjali, da nimajo časa ne za molitev, ne za pobožno branje, ne za pogosto prejemanje sv. zakramentov. Časa pa imajo vedno zadosti za pogovore, za obiske, za veselice. Na vsak opomin k dobremu odgovarjajo, bom že, in vendar poboljšanje vedno in vedno odkladajo. Izgovarjajo se morda, da bodo tedaj pobožno in dobro živeli, ko bodo enkrat stari. V starosti tedaj, ko bo že skoraj konec življenja, tedaj hočejo misliti na Boga.

Gospod Jezus Kristus pa hoče, da premagamo tako duhovno lenobo. Kakor moramo vsak dan jesti telesno jed, tako smo tudi vedno potrebni dušne jedi, katera je Bog. Bog je kruh naše duše in tega kruha moramo prositi vsak dan. Ako bomo to storili, bo polagoma odpravljena duhovna lenoba.

Poleg duhovne lenobe je pa tudi telesna lenoba, ki se dela boji. Kljub temu, da se zlasti dandanes vse peha in trudi, se vendar tud dobe ljudje, ki so najrajše brez dela. Koliko je bogatih postopačev, ki ne delajo družega kakor da postopajo po gostilnah in kade svoje smodke. Koliko je deklet zlasti iz premožnejših hiš, ki se boje dela, kakor hudič križa le zato, da si

ohranijo mehke in fine roke. Koliko je žensk, ki tratijo dragoceni čas s klepetanjem in nepotrebnim pogovarjanjem.

In vendar bi moral vsak delati in posnemati Boga, ki je takorekoč večna delavnost. Bog je postavil Adama v raj zato, da bi ga obdeloval. Delo je bila tedaj že človeška dolžnost tudi že pred grehom, greh je pa spremenil to sicer prijetno dolžnost v kazen. Dela pa zaradi tega ne smemo prezirati, marveč delati moramo z veseljem, saj je delal tudi Gospod Jezus Kristus, delala sta Marija in sv. Jožef. Ker moramo vsi živeti, moramo tudi vsi delati: Kdor ne dela, naj tudi ne jé, piše sv. Pavel. Tudi zoper telesno lenobo je hotel Gospod zapustiti sredstvo s tem, ker nam je naložil dolžnost moliti vsak dan: *Daj nam danes naš vsakdanji kruh.* — Prosititi moramo vsakdanjega kruha, ki ima biti sad vsakdanjega dela. Ali se tega sredstva mar ne bomo posluževali? Ali hočete rajše živeti v lenobi? Oh nikar, zakaj lenoba je grda, škodljiva pregreha, ker v lenobi človek opeša. — Z žalostjo je moral slavni vojskovodja Hanibal zapaziti, kako so opešali njegovi vojaki, ki so brezskrbno brez boja in brez dela živeli v Kapui. Z lenobo so v naši duši vsem pregreham na stežaj vrata odprta. Dokler je bil David delaven, dokler se je vojskoval s sovražniki, toliko časa ga nečiste skušnjave niso napadle in ostal je Bogu zvest; ko je pa v brezdelavnosti pohajkoval po kraljevi svoji palači, so ga nespodobne skušnjave napadle in ob enem tudi premagale. Dokler se je Samson boril s Filistejci, je bil nepremagljiv, ko je pa začel pasti lenobo, ga je premagala celo ženska.

Delajmo tedaj vedno in pridno. Ne delajmo tolikanj zavoljo dobička, marveč zato, ker je delo zapoved božja.

Živel je pred 50 leti jako dober usnjarski pomočnik Anzelm po imenu. Ker je bil jako priden delavec, je prav veliko zaslužil na dan. Ker je bil še neoženjen, bi si bil lahko prihranil precej denarja, ko bi vedno delal. Delal je pa le po tri ali štiri dni na teden, druge dneve pa je preživel v lenobi. Nesreča hoče, da mu umrje neki sorodnik, ki mu je zapustil precej premoženja. Ko dobi dedščino, priseže, da ne bo nikdar nikoli več delal, in začne popivati s tovariši in zapravljati denar. Ker je lenoba začetek vsake grdobije, začne tudi nekdanji usnjarski pomočnik živeti z neko vlačugo, katera mu pomaga zapravljati denar. Denarja je začelo primanjkovati, tedaj ga začnejo opominjati dobri prijatelji, naj se zopet loti dela, toda zastoj. — „Prisegel sem, da ne bom več delal“, jim je odgovoril in držal je besedo. Ko ima le še nekaj denarja, si kupi samokres, potem pa pove vlačugi, da se

hoče ustreliti. Ta namesto da bi mu odgovarjala, se grdo norčuje iz njega. In res, leni usnjar nastavi samokres in se usmrti. To je konec človeka, kateremu se ni več ljubilo delati.

Predragi, varujmo se lenobe, trudimo se za vsakdanji kruh. Ako bomo radi delali, nam bo gotovo Bog tudi rad dal vsakdanjega kruha. Amen.

P. Engelbert Pollak.

Šesta nedelja po svetih treh kraljih.

1. Dva nauka iz nedeljskega evangelija.

Nebeško kraljestvo je podobno gorčičnemu zrnu, ki ga je človek vzel in vsejal na svojo njivo. Mat. 13, 31.

Današnji evangelij nam pripoveduje dvoje, v svojem namenu enakih si prilik: Gospod Zveličar je namreč hotel ljudstvu pokazati, da vsaki dobri stvari ni treba na bogve kak mogočen vnanji način kazati že v začetku svoje dobrote. Gorčično zrno, vsejano v zemljo, kvas vmešan v testo, ne pokažeta precej v prvih trenutkih svoje moči.

Namen Gospodov s tema dvema prilikama je bil, opozoriti svoje poslušalce, da bo njegov nauk polagoma se razširil po zemlji, kakor se iz gorčičnega malega zrna polagoma razvije velika rastlina; da bo njegov evangelij polagoma prešnil celo človeštvo, kakor tudi kvas popolnoma prevrzi testo. Polagoma, iz malega raste veliko, je sploh priznana resnica ne samo pri gorčičnem zrnu in kvasu, ampak splošno v našem življenju. Razen tega pa sta gorčično zrno in kvas v duhovnem smislu sorodni si podobi, ki lepo kažeta, kako more kristjan polagoma, na lahek način, brez posebnih zunanjih znamenj pred Bogom veliko dobrega storiti.

1. Gorčično zrno pomenja namreč veliko korist malih dobrih del.

2. Kvas pa pomenja vrednost dobrega namena pri naših delih. O tem dvojem bom govoril.

1. *Nebeško kraljestvo je podobno gorčičnemu zrnu, ki ga je človek vzel in vsejal na svojo njivo. To je sicer najmanjše izmed vseh semen; kadar pa zraste, je večje, kakor vsa zelišča. Glejte podobo dobrih del in njihove zaslužljivosti za nebesa! Tolažljiva*

je ta podoba za nas: zakaj kako malo jih je med nami, ki bi imeli priliko za velika dobra dela: n. pr. spreobračanje nevernikov, mučeništvo za Jezusa, zidanje cerkva, ustanavljanje zavodov za dobre namene, bogata miloščina, življenje in pokorenje v puščavi i. t. d.

Vsi pa imamo priliko za dobra dela, ki so sicer majhna sama na sebi, ki pa rastejo po številu. Leto ima mnogo dni, vsak dan pa najde vsakdo priliko če tudi le za kaj malega dobrega.

a) Vzemimo le molitev: celi dan Boga častiti v zbrani ustni ali premišljevalni molitvi ni vsakomu dano; zjutraj in zvečer pa, pred jedjo in po jedi Boga počastiti s kratko molitvijo, čez dan se ga spomniti v pobožnem zdihljeju more vsakdo. Štejte sedaj za vse dneve leta te kratke molitvice vkupaj in povejte mi, ni li iz malega dobrega dela vsakdanje kratke molitve v enem letu naraslo vaše češčenje božje do velikega dobrega dela in bogatega zasluženja? S katerim dobrim delom v navadnih vaših razmerah bi bili prišli do tolikega zasluženja? Glejte gorčično zrno kratke molitvice vsak dan, ki je zrastio v teku leta v košato drevo z obilnim sadom, ki vam bo prav prišel v večnem življenju!

b) In zatajevanje samega sebe! Moreš li ti kmet, delavec, postiti se ob kruhu in vodi 40 dni enako puščavnikom, zraven tega pa trdo delati, da preživiš sebe in svoje? Ne, boš odgovoril: torej tudi nimaš zasluženja z zatajevanjem? Kdo to trdi? Kaj pa to, da pri težavnem delu slabo živiš, zraven si pa vendar vesel in zadovoljen s svojim stanom, v katerega te je Bog poklical, ni li to zatajevanje samega sebe? Parkrat na leto imaš kaj boljšega na mizi in še to zavoljo praznika, drugače pa živiš skromno in vendar pošteno in krščansko, — kaj to ni nič vredno pred Bogom? Mar ni to zatajevanje in zasluženje? Glej kristjan, kosi suhega kruha enega leta so se pred Bogom spremenili v velik kup zlata zasluženja. Hočeš li zavidati bogatina, ki vsak dan je obilno, v bukvah življenja pa ima dolgove? Glejte gorčično zrno, ki v teku časa zraste.

Kaj pa, se li more premožen, bogat kristjan zatajevati? Jesti in piti ima dosti, torej njemu manjka zasluženje tega dobrega dela. Zopet ne! Vsak stan ima svoje težave; tudi pod dragoceno obleko skrb in težava najde svojo pot. Ni vse zlato, kar se sveti: zadovoljnost in sreča nista vselej pod premožno streho doma. Glejte priliko, ki jo Bog tudi bogatemu človeku daje, da z voljnim potrpljenjem v težavah svojega stanu, v nesreči

zastran rodbinskih zadev, v križih, ki mu jih nalaga hudobni svet, zatajuje samega sebe, svojo voljo podvrača božji volji in ne pozablja svojih težav darovati Bogu za svoje grehe. In to leto in dan! Koliko zasluženja tudi zanj!

c) Tudi miloščino štejemo mej dobra dela.

Katero delo je večje pred Bogom: beraču dati kos kruha ali sto revnih otrok popolnoma obleči? Navidezno drugo. In vendar je Jezus sam rekel: *Kdor koli vam da piti kozarec vode v mojem imenu, ker ste Kristusovi, resnično, povem vam, ne bo zgubil svojega plačila.* (Mark. 9; 32.). Vzemite krščansko revno gospodinjo, ki berača ne pusti mimo hiše, ne da bi mu dala košček kruha, in to skoro neštevilnokrat v letu, dasiravno bi ta kos njeni lastni otroci ravno tako radi pojedli, povejte mi, kje je večje zasluženje, pri bogatinu, ki je od obilnosti svojega premoženja oblekel enkrat sto otrok, ali pri tej materi, ki je pogostokrat od svoje revščine revežu pomagala z malenkostjo? Glejte gorčično zrno, ki raste v veliko drevo zasluženja!

Res majhno dobro delo revežu storjeno zraste v teku leta v zaklad, ki ni v nikaki primeri z bogatimi darovi bogatina, ki dobro dela morebiti zato, da se njegovo ime bere v časopisu, da ga ljudje hvalijo: ta je prejel svoje plačilo.

Torej vsakdanje molitve, zadovoljnost s svojim stanom, voljno sprejemanje iz božjih rok zoprnosti vsakdanjega življenja, postrežljivost, usmiljenje, dobra, če tudi le samo mala dobra dela storjena bližnjemu in še marsikaj drugega majhnega, vse to so majhna gorčična zrna, ki pa se pred Bogom v teku časa razra- stejo v košato drevo zasluženja. Kristjani, ne zanemarjajmo priložnosti vsak dan kaj dobrega, če tudi kaj malega storiti. V senci gorčičnega drevesa na onem svetu se nam bo prijetno zdelo, dobro godilo.

II. *Nebeško kraljestvo je podobno kvasu, ki ga je žena vzela in vmesila mej tri polovnjake moke, da se je vse skvasilo.* To je druga prilika, ki jo beremo v današnjem evangeliju. V začetku sem že rekel, da pomenja kvas vrednost dobrega namena pri naših delih.

Vse, kar je Gospod vstvaril, naredil je zaradi sebe, namreč v svojo čast, berem v bukvah pregovorov (16. 4). Torej ima vse stvarjenje le ta namen, dajati Bogu dolžno čast, in tudi človek je zato na svetu, da z vsem svojim dejanjem in nehanjem časti troedinega Boga. Izmed del pa, ki jih je človek opravljal Bogu

v čast, so nekatera naravnost neposredno dobra dela, druga pa sama na sebi ne dobra ne slaba, postanejo dobra posredno. Da pa ona, sama na sebi dobra dela najdejo dopadajenje tudi pred Bogom, in da ta sama na sebi ne dobra in ne slaba dela vendar postanejo dobra, zaslužljiva pred Bogom, treba je zato pridejati kvasu dobrega namena.

Kaj hočem s tem reči?

a) Glejte, vi molite. Pa molite le vsled dolgega časa, ali pa ker morate z drugimi ali zavoljo drugih; postite se, pa le zato, ker nimate kaj jesti; storite bližnjemu dobro delo, pa le zato, ker upate, da vam bo povrnil; dajete ubogajme, pa iščete pri tem hvale, kakor farizeji, — povejte mi, so li vaša dela res dobra tudi pred Bogom? Zaslužljiva za vas? Ne. Zakaj ne? Ker jim manjka najpoglavitnejšega, kvasu dobrega namena, ker niso storjena zavoljo Boga, v čast božjo. —

Bodi drevo še tako dobre vrste, sadu vendar le ne bo imelo, ako je gnjilo pri koreninah: bodi naše djanje še tako dobro, sadu zasluženja za nebesa ne bo imelo, ako ga ne storimo iz ljubezni do Boga, v čast božjo, iz dobrega namena. To nam je pokazal Zveličar sam, ko je bil navzoč pri darovanju za tempelnove potrebe. Pohvalil je vdovo, ko je darovala samo dva vinarja.

b) Če pa je pri dejanjih, ki so že sama na sebi dobra, potreben dober namen, da Bogu dopadejo: koliko potrebnejši je tak namen pri dejanjih, ki niso sama na sebi ne dobra ne slaba: in iz takih del obstoji prav za prav naše življenje; ker pa mora biti celo naše življenje Bogu posvečeno, morajo biti njemu posvečena tudi ta dejanja, n. pr. jesti, piti, spati, razvedriti se, delati in sto drugih vsakdanjih opravil, kar vse ni dobro, ne slabo pred Bogom; postane pa lahko dobro ali slabo, kakršen je pač namen, ki ga imamo pri njih.

Torej, ker nismo samo ljudje, da živimo na svetu, ampak smo tudi kristjani, da živimo na svetu za Boga, zato je naša dolžnost, z dobrim namenom posvečevati svoja vsakdanja opravila. *Ali jeste ali pijete ali kaj drugega delate, delajte vse v čast božjo*, pravi sv. Pavel. (1. Kor. 10. 3.) Glejte kristjani, to je tisti kvas, čast božja, ki posvečuj naša vsakdanja opravila.

Ali ni dober naš Bog, ki hoče v dobro in zaslužljivo delo storiti nam tudi to, kar nam je sicer potrebno za življenje? On z zasluženjem obdaruje našo jed, pijačo, spanje, razvedrilo, stanovsko delo, če je vživamo, opravljamo iz dobrega namena, Bogu

v čast? O kako nespametni so tedaj tisti kristjani, ki uživajo jed brez molitve, gredo spat brez molitve, vstanejo brez molitve, delajo, godrnjaje nad Bogom . . .

Prizadevajmo si vendar, da bomo vse svoje dejanje in nehanje, svoja dela in opravila posvečevali z dobrim namenom.

To je tisti kvas, ki prešinjaj testo našega življenja in ga delaj enako nam kruh, prijetnega Bogu.

Kristjani, ne pozabimo današnjih dveh lepih in primernih prilik: gorčično zrno uči nas v malih rečeh prizadevati se za dobro, kvas pa naj nas opominja, da delajmo vse, kar storimo, iz dobrega namena, Bogu v čast, sebi v zveličanje. Amen.

P. J.

2. Očenaš.

VII. Odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom.

Nebeško kraljestvo je podobno gorčičnemu zrnu, katero je človek vzel in na svojo njivo vsejal. Mat. 13, 31.

V današnjem nedeljskem evangeliju primerja Gospod nebeško kraljestvo, sv. cerkev, gorčičnemu zrnu. Gorčično zrno je majhno, zraste pa polagoma v mogočno drevo. Tudi začetek sv. cerkve je bil neznatno majhen, dandanes pa je zrastle sv. cerkev v mogočno drevo, katerega veje segajo po celem širnem svetu. Kako srečni, predragi, smo mi, da smo udje te sv. cerkve, katera je učiteljica resnice in delivka največjih, najraznovrstnejših milosti. Kako srečni smo, da smo udje tiste sv. cerkve, katera nadaljuje delo Gospodovo. Zakaj pa je prišel Gospod na svet? – Odgovarja nam Gospod sam: *Ogenj sem prišel na zemljo prinest, in kaj hočem, kakor da se vname.* (Luk. 12, 49.) In res ni je strani skoraj v sv. pismu nove zaveze, katera ne bi govorila o tem ognju, ni je strani, katera ne bi govorila o ljubezni. Ljubezen je prinesel Gospod na svet in sicer ljubezen do Boga in do bližnjega. — Zastonj pa boš vžigal les, ako je ta prav močno moker. Ako hočeš, da bo les dobro gorel, mora biti poprej zato pripravljen, biti mora suh. Tudi naše srce se bo vžgalo v ognju ljubezni le tedaj, ako bo pripravljeno. Srce ne more ljubiti popolnoma Stvar-

nika, ako preveč ljubi svet in stvari, ne more ljubiti bližnjega, ako do njega ni prizanesljivo. Gospod je prišel na svet, da bi vsejal v njivo naših src ljubezen. Odstraniti pa je bilo treba najpoprej to, kar je bilo tej dvojni ljubezni nasprotnega. Ljubezni do Boga je bil nasproten greh, ki je smrt ljubezni. Zato je pa prišel Gospod pred vsem drugim zatirat in odpuščat greh. Ljubezen do bližnjega je ovirala medsebojna mržnja, ki je opravičevala sovraštvo kot dovoljeno. Gospod je prišel na svet, da je združil ljudi z vezmi splošne medsobojne ljubezni. — To dvojno oviro ljubezni je hotel Gospod odstraniti tudi z molitvijo očenaša, v katerem molimo: *Odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom!*

1. Ljubezen do Boga ovira greh, zato prosimo, da bi nam Bog greh odpustil, z besedami: *Odpusti nam naše dolge.*

2. Ljubezen do bližnjega ovira medsebojna mržnja. Mi prosimo, da bi nam Bog odpustil, in obljubimo, da hočemo odložiti to mržnjo, ko molimo: *Kakor mi odpuščamo svojim dolžnikom.*

1. Ljubezen do Boga ovira greh, in sicer smrtni in pa tudi odpustljivi greh. Smrtni greh je božji ljubezni tako nasproten, da ta poleg greha sploh biti ne more. Smrtni greh izključi, umori in uniči ljubezen. Odpustljivi greh sicer ne umori in ne uniči ljubezni, pač pa jo zmanjša in slabi. Z drugačnimi občutki morajo tedaj moliti grešniki, z drugačnimi zopet pravični besede: *Odpusti nam naše dolge.* Grešniki prosijo, da bi jim Bog odpustil grehe ne sicer neposredno vsled molitve, ker se morejo grehi odpustiti le v zakramentu sv. pokore. Grešniki tedaj prosijo, da bi jih Bog pripravil, da bi jim dal milost kesanja in trdnega sklepa in da bi jim res odpustil že obžalovane in spovedane grehe, ker človek ne ve, je li srda ali ljubezni vreden. Pravični prosijo, da bi jim bilo že dano odpuščenje z novega potrjeno. Tako je mislil kralj David rekoč: *Operi me čedalje bolj od moje krivice!* (Ps. 50, 4.) Zlasti pa prosijo pravični odpuščenja za male grehe, v katere dan za dnevom padajo. Grešniki prosijo tedaj, da bi bilo gorčično zrnje ljubezni vsejano v njih srca, pravični pa prosijo, da bi to vsajeno zrnje zrastle v mogočno drevo. Vsi pa, pravični kakor grešniki, se zavedajo svoje lastne nezmožnosti, ker sami od sebe ne morejo dobiti odpuščenja ne malega še manj pa smrtnega greha.

Spominjam vas, preljubi v Gospodu, na priliko o farizeju in cestninarju. Oba sta šla v tempelj molit; farizej, ki se je imel za pravičnega, je šel prav visoko gori v tempeljnu, mej tem ko je ponižni cestninar v zavesti svoje krivde ostal pri vratih. Farizej je hvalil le samega sebe, namesto da bi molil. Skliceval se je na svoje molitve, na svojo pokorščino, na svoje poste in grajal je pregrešno življenje ubozega cestninarja, ki se je ponižno trkal na prsi rekoč: Gospod, bodi milostljiv meni ubogemu grešniku! Gospod je dostavil, da je šel cestninar opravičen domov, farizej pa ne. Ker vsak, kdor se ponižuje, bo povišan in kdor se povišuje, bo ponižan.

Napuh je poglavitni greh in je korenina vsakega greha. Ako hočemo tedaj uničiti greh, je najpoprej treba, da uničimo to korenino z nasprotno čednostjo, s sv. ponižnostjo.

Grešnik, ki se pred Bogom ne poniža, ne pozna še svoje hudobije, in ne vé, kako da je on zopern Bogu. Tak, pomilovanja vreden ubožec je podoben norcu, ki ne pozna žalostnega svojega stanu in zato se tudi ne more vzdigniti. Ako pa se grešnik poniža, kakor se je ponižal cestninar, tedaj bo tudi opravičen, kakor je bil opravičen cestninar. Prav tiste ponižnosti nam je treba, kadar molimo očenaš. — Poniževati se morajo pravični z ozirom na že odpuščene grehe. Kakor nekdanj kralj David, tako morajo tudi oni vedno zdihovati: *Moj greh je vedno pred menoj.* (Ps. 50, 5.) Poniževati se pa morajo tudi z ozirom na grehe drugih. Pomisliti je treba, da bi v prav iste grehe, v katere padejo drugi, padli tudi mi, ko bi nas milost božja ne obvarovala. Ko bi milosti, katere mi dobivamo, dobili neverniki, koliko zvesteje bi služili oni Bogu! Tvoja milost, o Gospod — tako moli sv. Avguštin — me je obvarovala vsega hudegá, kar nisem storil.

Vselej tedaj, kadar slišijo pravični o krivicah, hudobijah, nesramnostih, katere se gode na svetu, se morajo poniževati in morajo žalovati. Nikdar pa se ne smejo prevzeti, ker oni niso tega storili. Ko bi jih Bog prepustil njih lastnim močem, bi bili postali še hujši. Sicer imajo pa pravični že zadosti vzroka poniževati se, ako pomislijo na male grehe, v katere vedno še padajo. Odpustljivi grehi so dokaz naše slabosti, so sicer majhna reč in vendar se jih ne znamo ogibati; so sicer malenkost, vendar pa so razžaljenje božje. Majhnega greha bi ne smeli storiti, ko bi mogli z njim celo pekel sprazniti.

Vselej tedaj, kadar molijo pravični, prosijo Gospoda, da naj jim odpusti majhne grehe, v katere vedno še padajo, in naj jim zagotovo odpusti velike grehe, katere so že obžalovali, in naj milostljivo podeli milost kesanja in spreobrnjenja tudi drugim. Tako potem ljubezen do Boga nima nobene ovire v našem srcu. Ljubezen do Boga ovira le smrtni greh, ker je tam ljubezen nemogoča, kjer je greh. Ljubezen do Boga pa ovira vsaj nekoliko, vsaj deloma tudi odpustljivi greh, tudi ta se zbrisuje, ko molimo: *Odpusti nam naše dolge*. Obenem pa se s temi besedami sadi v naša srca vsem tako silno potrebna ponižnost.

Žalibog jih je pa mnogo, kateri bi bili najbolj potrebni molitve, ki pa nikdar ne molijo: *Odpusti nam naše dolge!* Mnogo jih je, ki spe smrtno spanje greha, ki se ne zmenijo za žalostni svoj stan. Tedaj je pa naša dolžnost moliti in prositi, da se spreobrnejo. Saj opominja sv. Jakob: *Molite eden za drugega, da boste ohranjeni; veliko namreč premore stanovitna molitev pravičnega*. (Jak, 5, 16.) Sv. Krizostom pa dostavlja, da je prav taka molitev tudi nam koristna in zanesljiva, ko pravi: Prijetnejša je Bogu molitev, katero priporoča ljubezen, kakor pa ona, katero narekuje potreba.

Na morskem obrežju sedi tridesetletni mladenič bledega, gosposkega in lepega lica. Podoben je človeku, ki je okreval po hudi nevarni bolezni. Oči njegove so ognjevite in vrpte v nebo, čelo njegovo je visoko, ustnice so stisnjene, kakor tedaj, ko je človek resno zamišljen. Poleg mladeniča stoji že bolj priletna žena, njene roke so v mladeničevih rokah. Njen obraz je poln nadzemeljskega veselja, vidijo se pa še na njem sledi dolge, britke žalosti, sledi prelitih solz. — Kdo je ta žena, kdo je ta mladenič? Mati in sin sta, Monika in Avguštin. Kako vesela je sv. mati, ker so uslišane njene molitve! Kako vesel je sin, ki je prišel iz teme v luč. Njegovo nekdanje tako razburkano in viharno srce je zdaj mirno. On gleda proti nebu, njegov velikanski duh se klanja in ponižuje pred Bogom, njegovo srce se vžiga v čisti ljubezni do Boga. Bil je zgubljen sin; mati mu je z dolgoletno molitvijo, z dolgoletnimi solzami izprosila spreobrnjenje, zbudila ga je k novemu življenju čiste ljubezni.

Krščanske matere tukaj v Gospodu zbrane, morda ima marsikatera izmed vas kakega izgubljenega sina, kako izgubljeno hčer. Prosite, da bodo odpravljene ovire ljubezni, greh, da bo potem vedno bolj in bolj plamtela čista ljubezen do Boga v srcih vaših otrok. Prosimo vsi, da bi nam bili vsem odpuščeni grehi: *Odpusti nam naše dolge*.

II. Naravna posledica božje ljubezni je ljubezen do bližnjega. Zapoved ljubiti bližnjega je zapovedi ljubiti Boga enaka, pravi Gospod. Obojna ljubezen je pravzaprav le ena, ker je le en nagib, namreč Bog. Ljubiti bi se morali vsi mej seboj, pa kako je glede tega dandanes na svetu? Brat sovraži brata, sin očeta, narod zopet drugi narod. Da, v posameznih deželah, v posameznih narodih rastejo vedno nove stranke, ki se mej seboj psujejo, žalijo, sovražijo. Vse države so oborožene in pripravljene planiti ena na drugo. Kje je še edinost, kje je ljubezen?

Dobro je poznal Gospod Jezus Kristus človeško naravo, dobro je vedel, da morajo ljudje sicer eden poleg drugega živeti, da pa tega ne morejo brez preprirov, brez sovraštva. Ker je poznal Gospod spačenost človeške narave in je hotel to naravo popraviti, je zaukazal, ostro zaukazal mejsebojno ljubezen. Mi vsi smo grešniki, vsak človek po večkrat greši in se zaveda svoje krivde. Gospod v svojem usmiljenju nam ponuja odpuščanje, toda le pod pogojem, ako odpuščamo tudi mi. Iz teh besed pa tudi spoznamo, kako važno, kako neobhodno potrebno je, da eden drugemu prav iz srca odpuščamo.

To zahteva od nas Gospod Jezus Kristus na vsak način. V pridigi ne gori blagruje one, ki so usmiljenega srca, in pravi, da bodo usmiljenje dosegli. Da, še več: z jasno zapovedjo ukazuje ljubiti sovražnike, ko pravi: *Ljubite svoje sovražnike, dobro jim storite, kateri vas sovražijo, in molite zanje, kateri vas preganjajo in obrekujejo.* (Mat. 5, 44.) Svoje nauke je Gospod primerno navezal na priliko, katero vsi poznate, na priliko o hlapcu, kateremu je kralj odpustil desetisoč talentov, kateri pa ni hotel odpustiti svojemu sohlapcu niti deset denarjev. Neusmiljenega hlapca je pustil kralj, ko je zvedel njegovo trdosrčnost, izdati trinogom. Gospod pa je tej priliki dostavil besede: *Tako bo tudi moj nebeški Oče vam storil, ako ne odpustite vsakteri svojemu bratu iz svojih src.* (Mat. 18, 35.)

Kako iz srca rad je odpuščal Gospod Jezus Kristus sam. Odpustil je Magdaleni in Samarijanki, odpustil je Petru in Caheju. Da, tudi Judežu bi bil odpustil, ko bi ga bil ta le prosil odpuščanja. — Ves razmučen visi Gospod v strašni žeji na sramotnem križu in kaj prosi Gospod na križu najpoprej? On ne misli najpoprej nase, ne na svojo mater, on prosi marveč najpoprej za svoje sovražnike rekoč: *Oče, odpusti jim, saj ne vedo, kaj*

delajo! (Luk. 23, 34.) — Kaj dela nadalje Jezus v sv. cerkvi? Vedno odpušča grehe ljudem. On pa prosi tudi v nebesih pri Očetu za nas in nas zagovarja.

Pa tudi če pogledamo odpuščanje razžaljenj le v naravni luči, moramo pripoznati, da je to nekaj vzvišenega, nekaj vnesenega. Bere se o Juliju Cezarju, da ničesar ni mogel pozabiti, razen razžaljenj. Ko je zvedel grški modrijan Platon, da ga sovražniki obrekujejo, je rekel: „Obnašal se bom tako, da obrekovalcem nihče ne bo verjel.“ Isto je zvedel rimski cesar Tit, ki je odgovoril: „Ako imajo prav, sem jim hvaležen, ako nimajo prav, jim pa odpuščam.“ Diogen pa je rekel: „Maščeval se bom s tem, da bom skušal biti boljši kakor so oni.“ Ako so, [predragi, tako delali pagani, ali bomo mi, ki smo kristjani, delali drugače?

Odpuščati moramo tedaj sovražnikom, to nas uči tudi oče naš. Kakor je namreč potrebno, da Bog odpusti nam, prav tako je potrebno, da odpustimo mi svojim razžaljivcem. Ako hočemo usmiljenje doseči, bodimo tudi mi usmiljeni. *Sodba brez usmiljenja tistemu, kateri ne dela usmiljenja.* (Jak. 2, 13.) Izgovarjaj se kakor se hočeš, vsi izgovori so prazni, obsojaš se vselej samega sebe, kadar moliš: *Odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom!*

Zatajuj samega sebe, kakor ti je ljubo in drago, posti se ob sami vodi in kruhu, moli ako hočeš, noč in dan, živi angelsko čisto, ako pa ne odpustiš svojim sovražnikom, ti vse to prav nič ne pomaga.

Bilo je leta 260., ko je začel pregnjati cesar Valerijan kristjane. Živela sta prijatelja, ki sta se presrečno ljubila, Sapricij in Nicefor. Kar naenkrat pa se sporečeta in prijateljstvo se spremeni v sovraštvo v veliko pohujšanje kristjanov, zakaj Sapricij je bil duhoven. Večkrat je prosil po prijateljih Nicefor odpuščanja, toda vedno zastonj. Poskusi osebno, pade pred Sapricija na kolena, ta ostane trdosrčen. — Mej tem vjamejo Sapricija, ga pripeljejo pred sodnika in ga tožijo kot kristjana. Sapricij ostane stanoviten in pretrpi že mnogo muk za sv. vero. Ko to zve Nicefor, prihiti na morišče, prosi še enkrat milo odpuščanja, toda Sapricij se obrne stran. Še enkrat, še bolj milo prosi Nicefor, norčujejo se že drugi iz njegovih solz in milih prošenj, toda tudi zdaj prosi zastonj. Že ima rabelj pripravljen meč, da bi odsekal klečečemu in v molitev zatopljenemu Sapriciju glavo. Pa glejte! v tistem trenutku se preplaši Sapricij in zataji vero. Nesrečneža Gospod ni hotel za mučenika, ker ni hotel odpustiti svojemu sovražniku. — Tedaj nastopi Nicefor, se očitno izpove za kristjana in sprejme krono mučeništva, katero je zgubil Sapricij, ker ni hotel odpustiti sovražnikom.

Ta zgled, predragi, nas uči, da nam celo vaja največjih čednosti prav nič ne pomaga, ako ne odpustimo iz srca svojim sovražnikom. Kadarkoli tedaj molimo: *Odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom*, prosimo zares odpuščenja Gospoda Boga za vse naše grehe. Bodimo pa prepričani, da nam bo Bog odpustil le tedaj, kadar bomo mi iz srca odpustili svojim sovražnikom. Ako bo temu tako, potem blagor nam, potem bo res naše srce gorelo v ognju tiste ljubezni, katero je Kristus prinesel na svet, v ognju tiste ljubezni, katera je premagala svet. Amen.

P. Engelbert Pollak.

Prva predpepelnična nedelja.

1. „Prvi bodo poslednji.“

Tako bodo poslednji prvi, in prvi poslednji. Mat. 20, 16.

Zelo podučljiv je današnji evangelij. Hišni gospodar, vsega-mogočni, večni, neskončni Bog, Stvarnik in Gospod nebes in zemlje, kliče in išče delavcev za svoj vinograd, v kraljestvo milosti, sv. cerkev.

Celemu človeškemu rodu vseh časov in krajev, in posameznemu človeku v vsaki starosti in vsakega stanu veljajo Njegove besede: *Pojdite v moj vinograd*, in kar bo prav, vam bom dal. Vsakemu je dal po en denar, torej vsem enako; naj so že prišli prej ali slej, v plačilo za delo v vinogradu Gospodovem; za krščansko življenje prejmejo denar gledanja božjega, ki je po svojem bistvu res za vsacega enako, če tudi v obliki in meri večje ali manjše, kolikršna je bila namreč pridnost in gorečnost posameznega delavca v vinogradu, kristjana v spolnovanju božje volje.

Kar smo brali danes v evangeliju, je le prilika, tedaj tudi kot prilika umeti. „Kadar se je večer storil, reče Gospodar vinograda svojemu oskrbniku: Pokliči delavce in daj jim plačilo.“ Tako v priliki. V resnici pomeni večer čas naše smrti, izplačevanje se tedaj začne šele po smrti. Plačani pa bodo takrat ne samo pridni in dobri delavci, ampak tudi leni delavci in tudi tisti, ki sploh niso prišli v vinograd delat, vsak po svoje, ker je cel človeški rod poklican k delu. Dalje pa beremo tudi, „da

„bodo poslednji prvi in prvi poslednji“. Kje? Pri plačilu! tedaj na onem svetu. Kdo so prvi, ki bodo poslednji? O tem bomo danes premišljevali.

I. K prvim v tem življenju prištevamo mogočneže, velikaše, odličneže tega sveta, ki jih sv. pismo primerja s cedrami na Libanonu. Mogočnost, prvaštvo, odličnost je tudi nezasluzeni dar božji, človeku dan v čast božjo in njemu v zveličanje. Takim dolžnost je še posebno skrbeti za razširjenje božjega kraljestva na zemlji, taki bi morali biti v izgled gorečnosti v vinogradu Gospodovem. Če taki pozabijo, da so le delavci, najemniki božji na zemlji, ne pa njeni lastniki, tedaj se kaj lahko zgodi, da imajo vse druge, ki so po stanu pod njimi, le za tujce, le za vsiljence, le za potrebno zlo in ž njimi po teh nazorih tudi ravnajo. Nad takimi mogočneži se na onem svetu kaj rado izpolni, kar je Bog po Mojzesu žugal izraelskemu ljudstvu: *Tujec, ki s teboj v deželi prebiva, se bo nad tebe povzdignil in bo višji; ti pa boš padel in boš nižji* (V. Mojz. 28, 43.)

V 4. knjigi kraljev (25, 12) berem, da je babilonski kralj Nabuhodonozor dal vse odlične jude odpeljati v sužnost, v obljubljeni judovski deželi je pustil le vinogradnike in poljedelce (kmete). Po razlagi cerkvenih pisateljev pomenja sužnost pekel, obljubljena dežela pa, kjer so ostali samo kmetje, priprosti ljudje, pa nebesa, kraj miru. In ta razlaga se natančno vjema z besedami, ki jih berem v bukvali modrosti (6, 7): *Nizkim se skaže usmiljenje, mogočni pa bodo močno kaznovani*.

Zato piše sv. Jeronim v življenjepisu sv. Pavla: „Ako bi mi Gospod dal na izbero Pavlov plašč (ki je bil iz palmovega listja narejen), ali pa kraljevi škrlat, tedaj bi rajše si izvolil Pavlov plašč z njegovim zasluženjem, kakor kraljevi škrlat z njegovim zadolženjem.

Seveda vse to ne velja o vseh mogočnežih in velikaših tega sveta sploh: saj to še ni greh, če je kdo odličnega stanu; ampak velja le o tistih prvakah tega sveta, ki svojo moč in veljavo in odličnejši stan zlorabijo, ki jim prvaštvo služi le kot sredstvo, da morejo tem lažje služiti svojim strastem.

Kaj pravite, kakega stanu, visokega ali nizkega, so bili in so še dandanes tatovi milijonov, največji goljufi, najzlobnejši oderuhi, najgrši skopuhi, in pa taki, ki dolgove delajo na debelo,

sleparji po borzah — požeruhi in pijanci, ki noč in dan svojemu trebuhu služijo, nečistniki, ki pozno v noč sede v gledališčih pri najnesramnejših igrach, podnevu pa Bogu čas kradejo s postopanjem, — dalje, kakega stanu so zapeljivci ljudstva, ki slabe časnike pišejo in razširjajo, ki najbolj udrihajo po vsem svetu, po vsem, kar je s cerkvijo v zvezi? Niso li vsi ti večinoma fino izobraženi ljudje? Saj priprostemu človeku za vse to manjka sredstev. Velikaši, odličneži pa menijo, da imajo poseben privilegij za to. Le vzemite n. pr. sleparja na debelo na borzi: če ta goljufa, pravijo: to je znajdljiv človek, prebrisan špekulant; če pa krade ali goljufa priprost človek, da, potem je vse kaj družega. — Če se imenitni gospodje in častniki tepo in pobijajo, tedaj se pravi: dvoboj sta imela, šlo se je za čast. Če se pa kmečki fantje stepo, kar seveda tudi ni prav, tedaj so „kmečke surovine, zarobljenci“. Glejte, tako je na svetu. Ni čuda, da bodo enkrat prvi poslednji: zakaj, kako dobri so večinoma v primeri z zgoraj omenjenimi priprosti ljudje! Dan začenjajo z molitvijo, končajo ga z molitvijo: Trdo morajo delati, mučiti se, pa varčno živeti, zadovoljni biti s pičlo hrano, s kratkim spanjem, če hočejo pošteno shajati. Nedelje in praznike posvečujejo, božje in cerkvene zapovedi spoštujejo in spolnujejo ter varujejo se vsega, kar se jim zdi napačno, kolikor se le morejo. Ti in taki seveda gredo višje po Mojzesovih besedah, oni mogočneži pa nižje na onem svetu. Glejte, tako bodo prvi poslednji.

II. K prvim na tem svetu se dalje prištevajo učenjaki, veleizobraženci, možje učenosti, kakor se sami radi imenujejo. Pa mnogo izmed njih jih bo z a d n j i h. Zakaj, če je kje sv. Pavel resnico povedal, jo je gotovo z besedami: *Učenost napihuje*. (I. Kor. 8.) Žalosten dokaz za to so nam n. pr. krivoverci; skoraj vsi so bili učeni, pa zraven ošabni ljudje; učenost pa brez spoznanja, da je le eden, ki se imenuje po pravici učenik, to je najmodrejši Bog, je bila neredkokrat kriva, da so sicer učeni možje zapustili pot resnice in zašli na pota krivoverstva; naj imenujem le nekoliko takih nesrečnih učenih mož: Tertulijan v tretjem stoletju, Arij v četrtem stoletju, Evtih v petem, ali pa Hus v srednjem veku, v petnajstem stoletju; novejši čas Luter v šestnajstem stoletju, Baj, Janzenij in v najnovejšem času Döllinger, ustanovitelj starokatoličanov. Posebno ta je zabredel v krivo vero le zato, ker ga niso kot učenjaka klicali k vatican-skemu vesoljnemu cerkvenemu zboru. Ošabnost mu tudi ni

pustila, da bi se bil spravil s sv. cerkvijo vsaj na smrtni postelji. Te može, ki so bili na svetu med prvimi, je že Bog sodil, obsodil najbrž med poslednje.

Mnogo jih bo še prišlo za njimi na poslednje mesto, ki učé reči, katere so z večno resnico naravnost v nasprotju. Na vseučiliščih, kjer bi se še prav posebno moralo kazati soglasje med verskimi resnicami, razumom in učenostjo, kaj se tam vse uči, kaka protislovja med zdravo pametjo in večno, božjo resnico ter posvetno vedo, se tam kot učenost prodajajo, ni mogoče dopovedati.

Večinoma ti ošabni učenjaki hočejo verovati le to, kar morejo z razumom doznati, kakor da ne bi bilo, kaj ne da, nobene druge učenosti, kakor ta, ki jo kratka človeška pamet obsega, kakor, da je Bog vso svojo modrost v najem dal pri teh učenjakih, zase pa nič drugega ohranil, kakor prazno glavo, iz katere bi se smel vsak napuhnjen zofist norčevati. To so učenjaki, kaj ne da, ki še tega ne vedo, da, kar človek s svojim razumom spozna, da se to ne pravi verovati, ampak znati, vedeti! Pa kaj se bomo čudili, da se dandanes človeška učenost povzdiguje nad božjo modrost, ko se je že sv. Pavel v prvih časih krščanstva moral vstavljati taki nadutosti. V I. listu do Korinčanov beremo, kako zoper ošabne korintske učenjake navaja besede preroka Izaije: *Pokončal bom modrost modrih, in razumnost razumnih bom zavrgel*, in potem sam nadaljuje: *Kje je modri? kje pismoučeni? kje preiskovalec tega sveta? Ali ni Bog storil, da je neumna modrost tega sveta? Zakaj, ker v božji modrosti svet ni spoznal Boga po svoji modrosti, je dopadlo Bogu po neumnosti označevanja, zveličati verovajoče.* (I. Kor. 1, 19.) To se pravi: modri-jani tega sveta po modrosti svoje lastne pameti niso spoznali Boga po njegovih modrih naredbah in delih; v vsem stvarstvu vidijo le trdne zakone narave; kdo pa je te zakone, te postave dal, tega nočejo vedeti.

Pa saj se je Jezusu ravno taka godila, kakor sv. Pavlu: Farizeji in pismarji so zaničevali ljudstvo, ki je verovalo v Jezusa, in so rekli: „Veruje li kdo izmed višjih ali farizejev vanj? Ampak ta druhal, ki postave ne zna, prekleti so.“ (Jan. 7. 48, 49.) To se dandanes še ponavlja; mnogo današnjih učenjakov imenuje verno ljudstvo nerazsodno maso, zabite glave, nazadnjake in kaj vem kako še! Da, res je, „učenost“ brez ponižnosti in pobožnosti „napihuje“! Kako se bodo taki ljudje začudili, ko bodo enkrat

videli priproste svoje sobrate kot prve, sebe pa potisnjene daleč nazaj. Da, da, „modre so se imenovali, pa neumni so bili“, jim bo rekel sv. Pavel. (Rim. 1. 22.) Sami pa bodo v spoznanju svojih zmot klicali z besedami knjige modrosti: „Ti so, ki smo jih nekdanj imeli v zasmeh in v zasramljiv pogovor. Mi neumni smo njih življenje imeli za nespamet in njih konec za nečast. Glej, kako so zdaj šteti med otroke božje in njih delež je med svetniki. Mi tedaj smo zgrešili pot resnice in luč resnice nam ni svetila in solnce pravice nam ni vzhajalo. Utrudili smo se na potu hudobije in pogubljenja, in smo hodili po težavnih potih, za pot Gospodovo pa nismo vedeli.“ (5, 3—7.) Glejte prve na tem, zadnje na onem svetu!

III. K prvim na tem svetu prištevamo dalje tudi bogatine. Tem je Bog s polnim periščem takorekoč naložil zemeljskih dobrot v naročje, za kar bi mu morali biti hvaležni. Pa kaj se rado zgodi? Pogostokrat uporabljajo te božje darove, da Boga še bolj žalijo, kakor drugi. Kje najdete več ošabnosti, skoposti, oderuštva, neusmiljenosti, nezmernosti, poželjivosti, pozabljivosti na Boga, pri bogatih ali pri revnih? Pa saj revež nima ne denarja, ne časa za to. Povsod je zadnji, celo tam, kjer bi moral prvi biti, kjer se gre za pravico. Zanj je vse dobro, še njegov denar ni toliko vreden, kakor bogatinov. Kar pogledjte enkrat, ko kupujeta bogatin in revež isto ali enako vredno reč: bogatin jo dobi olepšano z mnogimi pokloni, revež pa z namrdanim obrazom, in pa tja vrženo. Glejte, tako je na svetu. — Hvala Bogu, da Bog ne meri po človeško na onem svetu. Poučna in spodbudna je dogodba o bogatinu in ubogem Lazarju. Način, kako je Jezus začel pripovedovati, se ozira na mnenje sveta o bogatinih in revežih, oni so prvi, ti so zadnji. Zato je Jezus bogatina v tem življenju najprej opisal, potem šele Lazarja. Ko pa jima je bilo treba umreti, je Jezus najprvo imenoval Lazarja; — prav lep, primeren migljaj, kako se je pri teh dveh obrnilo. — V življenju se je bogatin vsak dan imenitno gostil, Lazar pa še drobtin ni dobil, ki so padale od bogatinove mize; bogatin se je oblačil v škrlat, Lazar je bil obdan le od ran; bogatin je ležal v mehki postelji, Lazar na trdi zemlji; bogatinu ni manjkalo služabnikov, z Lazarjem pa so imeli usmiljenje le samo psi. — Potem pa!? „Prigodilo se je, da je umrl ubogi in je bil nesen od angelov v naročje Abrahamovo, umrl pa je tudi bogatin in je bil pokopan v pekel“; tako je: prvi bodo poslednji in poslednji prvi!

Te vrste bogatini, kakor jih je Gospod opisal v evangeliju, res ravnajo po besedah pobožnega očaka Joba: *Boben imajo in citre in se vesele ob glasu piščal. Svoje dni v dobrem prežive, (toda) v hipu gredo v grob. Oni pravijo Bogu: Pojdi od nas, ne maramo za znanje tvojih potov! Kdo je vsegamogočni, da bi mu služili, in kaj nam pomaga, če ga molimo?* (Job. 21, 12—15.) Na plačilni dan pa bodo kakor pleve pred vetrom in kakor prah, ki ga piš raznese. (Job. 21. 18.)

Glejte kaka prememba na onem svetu! Mogočneži in velikaši in odlični možje, možje učenosti, možje bogatini, ljudje, ki so na tem svetu zavzemali prva mesta, pa ne v čast božjo, ne v zgled svojemu bližnjemu, ti ljudje bodo pred Bogom zadnji: prvi pa bodo ljudje, ki so bili na tem svetu zadnji, pa le v očeh sveta, ne pa tudi Boga, ki so bili dobri kristjani, goreči, pridni delavci v Gospodovem vinogradu.

To, kar sem danes govoril, zapomnite si posebno vi priprosti, revni ljudje, ki ste res povsod zadnji na svetu. Govoril sem vam v tolažbo in vspodbudo k stanovitnosti v dobrem, k zaupanju v božjo previdnost. Marsikaterikrat morebiti vam sili v glavo, kako je to, da se dobrim pa priprostim revnim ljudem na zemlji slabo, hudobnim, mogočnim, odličnim in bogatim pa dobro godi. Vedite, da čas splošnega plačila pride šele zvečer, šele po smrti. Takrat bote z veseljem pripoznali, da je bilo vaše zadnje mesto na zemlji neprimerno boljše, kakor je zadnje mesto v večnosti, in da se *trpljenje, nadloga tega sveta ne dá primerjati s častjo, ki bo nad nami razodeta.* Amen. P. J.

2. O č e n a š.

VIII. In nas ne vpelji v skušnjavo!

Veliko jih je poklicanih, malo pa izvoljenih. Mat. 20, 16.

Pretresljive so zadnje besede današnjega nedeljskega evangelija, besede: *Veliko jih je poklicanih, malo pa izvoljenih.* Marsikdo se pusti najeti od nebeškega Gospodarja, da za nekaj časa Gospodu Bogu služi, toda pri prvi skušnjavi izstopi zopet iz službe. Satan namreč dobro ve, da ako vstrajamo v službi

Gospodovi, da bomo tudi ne le poklicani, marveč izvoljeni. Zato pa hodi kakor rjoveč lev okoli in išče, koga bi požrl. Tega pa ne poskuša le enkrat, marveč večkrat, vedno, zlasti pa v naši zadnji uri. Večkrat nam postane prav tesno pri srcu, ako pomislimo na ta vedna zalezovanja hudobnega duha. Večkrat se vprašamo, kaj bo iz mene, ako skušnjave ne prenehajo. Bojimo se tudi mi, da bi tudi nam ne veljale besede Gospodove: *Veliko jih je poklicanih, malo pa izvoljenih.*

Potolažimo se, predragi! Gospod Jezus Kristus je dobro poznal našo slabost, dobro pa je tudi poznal premetenost in prebrisanost našega sovražnika satana. Gospod Jezus Kristus, ki je naš najboljši vojskovodja, nas ne pošilja v boj brez orožja, marveč daje nam v roke najvspešnejše orožje, molitev. S tem, da z Gospodovimi besedami: *In nas ne vpelji v skušnjava!* molimo, postanemo tudi zmagovalci.

Premeteni naš sovražnik se poslužuje zlasti dvojnega sredstva v boju zoper nas. Satan stori, da si mi domišljujemo, da je njegova moč in da je naša slabost mnogo večja, kakor je v resnici. Kaj hočemo tedaj z besedami: *In ne vpelji nas v skušnjava?*

1. Ali bomo mar, ko premišljujemo sovražnikovo moč, sramotno bežali iz boja? Ne, nikakor ne. 2. Ali bomo, premišljevaše svojo slabost, rabili sredstvo, ki je najboljše orožje zoper satana? Da, gotovo!

S prošnjo: *In ne vpelji nas v skušnjava* postanemo tedaj premagovalci pekla, lastnega mesa in sveta.

I. Marsikdo bo, ko premišljuje besede: *Ne vpelji nas v skušnjava* morda napačno mislil, da prosimo s temi besedami, da bi bili obvarovani in oproščeni sleherne skušnjave.

Ne tako, predragi! Res je, da Bog noče sicer skušnjave, vendar jo pa pripusti. Sv. Jakob namreč piše: *Nihče, ko je skušan, ne reci, da je od Boga skušan; zakaj Bog se ne da skušati v hudo, in tudi nikogar ne skuša.* (Jak. 1, 13.) Bog tedaj nikogar ne skuša, pač pa pripuščča skušnjave in sicer nam v korist.

Mi smo vojaki na zemlji, smo popotniki na viharnem morju tega življenja, mi smo delavci, ki moramo delati v vinogradu naše duše. Kje pa se kaže vojakov pogum, morda doma v vojašnici? Ne, marveč na bojišču, ko stoji sovražniku nasproti. Kdaj pravimo, da je mornar pogumen? Ali ne tedaj, kadar ve pogumno

voditi ladjo, kljub hudemu viharju. Delavcu pa takrat pravimo, da je dober, kadar se ne vstraši ne vročine, ne mraza, ako ukaže delo gospodar. Tako pokaže tudi kristjan svojo moč in svojo čednost edino le v skušnjavah. Tako je poučil že nadangelj Rafael starega Tobijo, ko mu je rekel: *Ker si bil Bogu prijeten, je bilo treba, da te je skušnjava skusila.* (Tob. 12, 13.) — Zakaj, predragi, je Bog pripustil, da je pobožnemu Jobu toliko škodoval hudič, ki mu je pomoril otroke, mu je vzel premoženje, zdravje in čast? Zakaj vse to? Zato, ker ga je hotel postaviti vsem za najlepši zgled stanovitosti in potrpežljivosti.

Bog pa pripušča skušnjave tudi zato, da se bolj vtrdimos v čednostih. Ako hoče kovač narediti iz jekla koso ali srp, mora razbeljeno jeklo pod težko kladivo. Ako hoče rudokop, da se bo lesketalo čisto zlato, je mora očistiti v ognju. Tako se tudi v duhovnem oziru po besedah sv. Pavla *moč v slabosti spopolnuje.* (2. Kor. 12, 9.) Ponižen je le oni, kateri si je pridobil to čednost vsled pogostih poniževanj. Kako naj se tedaj vežba n. pr. v potrpežljivosti oni, katerega ne skuša nikdar nobena nevolja? kako naj se vežba v čednosti, sv. čistosti oni, ki nima nobenih nečistih skušnjav? kako naj se vadi v ponižnosti oni, katerega nikdar ne nadleguje ošabnost?

Ko 'je v rimskem senatu prišlo v razgovor vprašanje: Ali naj se mesto Kartago razdene ali ne, se vzdigne Scipion in pravi odločno, da se mesto Kartago ne sme razdejati, ker mora to mesto ostati, da si na njem brusijo rimski vojaki svoje meče. Kar je bilo rimskim vojakom mesto Kartago, to so nam v dušnem oziru skušnjave, vsled katerih se spopolnujejo in vtrjujejo naše čednosti.

Mej vsemi čednostmi nam je nabolj potrebna sv. ponižnost, ki je podlaga in varihinja vseh čednosti. Modri Sirah piše: *Kaj ve, kdor ni bil skušan?* (Sir. 34, 9.) Kdor ni bil skušan, ta nič ne ve o svoji slabosti in zato tudi ni ponižen. Pred skušnjavo in pred padcem sv. Peter ni vedel za svojo slabost. Ko mu je Gospod naprej povedal, da ga bo zatajil, je Peter predrzno rekel Gospodu: *Akoravno bi mi bilo s teboj umreti, te ne bom zatajil.* (Mat. 26, 25.) In vendar ga preplaši glas slabotne ženske tolikanj, da zataji Gospoda. Ta padec ga pa tudi nauči ponižnosti.

Kolikrat nas niso izučili naši padci kaj podobnega? Imeli smo se za močne, podali smo se v grešne priliko; toda naša moč ni bila prava moč, bila je le ošabnost. Prišla je le majhna skušnjava in padli smo, spoznali smo svojo slabost in

naučili smo se, kako potrebna nam je ponižnost. Ker so bile sv. Pavlu razodete velike skrivnosti, je bila nevarnost velika, da se apostol ne prevzame. Zato pa pripusti Bog, da čuti apostol skušnjave mesa. On sam piše Korinčanom: *Da se zavoljo velicega razodenja ne prevzamem, mi je dano zelo v moje meso, angel satanov, da me bije.* (2. Kor. 12, 7.)

Bog pa pripušča skušnjave tudi zato, da si naberemo zaslug. Vsaka premagana skušnjava je nova zasluga za nebesa. Sv. Jakob piše: *Blagor človeku, kateri pretrpi skušnjava; ker skušen bo prejel krono življenja, ki jo je Bog tistim obljubil, ki ga ljubijo.* (Jak. 1, 12.) Nekaj samonasebi majhnega je, ako premagaš nečisto, ali pa sovražno misel, toda plačilo, ki te za to čaka, je neizmerno veliko, je večna slava v nebesih. Koliko kron si tedaj zasluži duša, ki je večkrat skušana, ki pa skušnjave vedno premaga.

Iz rečenega tedaj spoznam, da so nam skušnjave večkrat koristne. Ne smemo si sicer skušnjav želeči, ker bi bilo to znamenje ošabnosti in predrznosti, ne smemo se pa tudi skušnjav neizmerno bati. Hudič je podoben priklenjenemu psu, ki popade le njega, kateri se mu predrzno približa. Kdor se predrzno v nevarnost poda, ta bo gotovo tudi padel; kdor je pa previden, temu skušnjava prav nič ne bo škodovala. Ne iščimo in ne želimo si tedaj skušnjav, kadar pa skušnjava pride, molimo presrčno: *Ne vpelji nas v skušnjava!*

II. Drugo sredstvo, katerega se poslužuje zviti sovražnik v boju zoper nas, je misel: Preslabi smo, padli bomo prav gotovo. Marsikdo, ki tako misli, obupa, se prav nič ne bojuje in pade. — Skušnjava nikdar ne more presegati naših moči.

Kaj bi rekli, predragi, o kralju, ki bi poslal svoje vojake v vojsko zoper silno močnega sovražnika brez orožja, ali pa s slabim orožjem? Ali bi ne rekli, da je tak kralj neusmiljen norec, ki pošilja svoje podložnike v gotovo smrt? Kdo pa bi se drznil trditi kaj takega o Bogu! — Bog bi bil neusmiljen, ko bi nas pripuščal skušati s skušnjavami, ki presegajo naše moči in bi nam ne dal v roko primerne orožja.

Kaj pa je glavno orožje v skušnjavah? Molitev, zlasti molitev, katero molimo vsak dan, očenaš, v katerem prosimo: *Ne vpelji nas v skušnjava!* Kaj se pravi moliti družega, kakor zatekati se k mogočnemu in močnemu stvarniku? Kakor beži — piše sv. Ciprian — dete pred njim, ki mu žuga ali pa ga pre-

ganja, v materino naročje, da bi se pri njej skrilo in da bi bilo pri njej na varnem, tako se zatecimo z molitvijo tudi mi, ako nam žuga ali pa nas preganja hudobni duh, v naročje nebeškega Očeta in varni bomo.

Molitev ni nič družega, kakor izraz lastne slabosti, lastne nezmožnosti. Prav ta čut ponižnosti nas pa stori vredne nebeških darov in naredi nas strašne satanu tako, da pred nami beži.

Jako lep nauk nam je dal naš Gospod Jezus Kristus sam. Peljan je bil v puščavo, da bi bil ondi skušan. Na skušnjavo pa se je pripravljajl z molitvijo. Njemu molitev ni bila potrebna, on bi bil premagal skušnjavo tudi brez molitve. Molil je le zato, da je nam zapustil lep zgled. — Ko so ga spremili apostoli v vrt Gezemani, jim je dal lep nauk: *Čujte in molite, da ne pridete v skušnjavo.* (Mat. 26, 41.) — Ko je govoril ninožicam o nečistem duhu, jim je rekel: *Ta rod se ne more z ničemur izgnati, kakor z molitvijo in postom.* (Mark. 9, 28.) Vrh tega pa nas je učil tudi moliti: *In ne vpelji nas v skušnjavo.*

Kakor je učil Gospod Jezus Kristus, prav tako uče sv. očetje, svetniki in cerkev. Preobširno bi bilo ko bi vam hotel povedati tudi le najvažnejše in najlepše, kar uče glede tega sv. očetje v svojih učenih spisih. Omenjam le sv. Bernarda, ki pravi, da je molitev prva moč zoper napade skušnjav, in sv. Krizostoma, ki piše, da je molitev trdnjava, ki je hudičem strašna. Sv. Terezija pa pravi: Duši, katera ne moli, ni treba hudičev, da bi jo skušali, ona se skuša sama.

Svete zgodbe in cerkvena zgodovina nam ponujajo zgledov na izbiro o zmagah, ki so bile sad molitve. Judita moli in premaga Holoferna. Estera moli in osramoti zalezovanje Amana. David pastirček moli in premaga velikana Goljata. Mojzes moli in Izraelci premagajo Amaličane. Kaj je slavna zmaga kristjanov nad Turki pri Lepantu družega, kakor sad molitve sv. rožnega venca?

Ako pa je molitev že tako vspešna v boju zoper telesne sovražnike, koliko vspešnejša bo šele v boju zoper dušnega sovražnika, zoper satana. Ako premore molitev že toliko v telesnem oziru, koliko več bo premogla v dušnih potrebah. Saj je Jezus Kristus sam rekel: *Iščite tedaj najpoprej božjega kraljestva in njegove pravice, in vse to vam bo privrženo.* (Mat. 6, 33.)

Bilo je v začetku osemnajstega stoletja, ko so divjale po celi Evropi vojske. Vojaki so se zlasti na deželi pogostokrat prav

grdo obnašali, kradli so, ropali so in delali so silo poštenim ženam in dekletom. V zgornji Italiji je hotel oskruniti vojak nedolžno dekle. Dekletin oče se mu s silo postavi v bran, toda vojak ga v svoji togoti prebode. Ko dekle to vidi, beži in moli, vojak hiti za njo. Molitev in ljubezen do svete čistosti dá dekletovim nogam neverjetno vstrajnost in naglost. Prihiti na vrh gore, nesramni zapeljivec za njo. Ne preostaja jej družega, kakor vdati se, ali pa skočiti čez navpično skalo. Dekle zakliče: „Brezmadežna, usmiljena mati, pomagaj mi!“ in skoči v prepad. Vojak gleda za njo in vidi jo nepoškodovano klečati na tleh in se zahvaljevati Bogu za čudežno rešitev. Vojaka presune ta pogled tolikanj, da pove tudi drugim vojakom, kaj se je zgodilo, in tudi drugi so se potem poboljšali, niso več ropali in niso več delali sile poštenim ženam in dekletom. Deklica pa ni več hotela zapustiti kraja, kjer je bila tako čudežno rešena. Ljudstvo je sezidalo na tistem mestu cerkev Materi božji na čast, dekle pa je ostala do svoje smrti blizu te cerkvice. Ko je umrla l. 1829, so jo pokopali v cerkvi.

Ta zgled nam kaže, koliko premore molitev. Kadar tedaj čutimo skušnjave, kadar hrumi vihar v našem srcu in preti izrovati čednost, molimo tedaj: *Ne vpelji nas v skušnjavo! Ako homo tako delali, potem ne bomo le poklicani, marveč gotovo tudi izvoljeni. Amen.*

P. Engelbert Pollak.

Druga predpelnična nedelja.

1. *Kako mi spoštujemo besedo božjo?*

Katero je v dobri zemlji, so tisti, kateri besedo slišijo in jo v dobrem in v najboljšem srcu ohranijo, in sad obrode v potrpljenju. Luk. 8, 15.

Kristus se je nekoč mudil ob genezareškem jezeru. Neka dne se je bila sešla silno velika množica, da so poslušali Odrešenika. Gotovo so bili med temi poslušalci kaj različni ljudje. Nekateri so morda prišli samo iz radovednosti, da bi videli in slišali Jezusa iz Nazareta, o katerem so že toliko slišali govoriti. Drugi so bili morda bolni, ali sami, ali pa so bolnike seboj pripeljali, ker so čuli o Kristusovih čudežih. Niso želeli tolikanj ozdraviti svoje bolne duše, marveč le ozdraviti svoja bolna telesa. *Ne iščete me, ker ste čudeže videli, temveč, ker ste od kruhov jedli in nasičeni bili; ne delajte za jed, ki mine, ampak delajte*

za jed, ki za večno življenje ostane — je pri neki drugi priložnosti Zveličar očital poslušalcem. Morda je bilo tudi tedaj tacih, ki so iz posvetnih namenov poslušali njegove pridige. O, morda so ga pa poslušali tudi farizeji, ki so ga hoteli zmiraj le v besedi loviti, morda so ga poslušali ljudje v grehu in strasteh živeči, katerih niso omečile niti besede najsvetejšega pridigarja. To mu je dalo povod, da je povedal priliko o semenu in sejavcu, katero smo slišali ravnokar v sv. evangeliju.

Ta evangelij pa tudi nas opominja, da se vprašamo: Kako mi spoštujemo, ali poslušamo božjo besedo.

1. Naš Gospod je sam rekel, da nekaj semena pade v rodovitno zemljo, tako, da rodi stoteri sad. To se godi pri onih, ki besedo božjo slišijo, in jo v dobrem in v najboljšem srcu ohranijo, in sad obrode v potrpljenju. (Luk. 8, 15.)

Torej če hočemo, da pridig ne bomo poslušali zastoj, jih moramo poslušati z dobrim, da, celo z najboljšim srcem, pozabiti ne smemo besede božje in potrpežljivo se moramo truditi, da beseda donese sad.

2. Ali poslušamo pridige z dobrim in najboljšim srcem?

a) Tukaj ne govorimo o onih, ki besede božje sploh nočejo poslušati, ki morda skozi celo leto ne slišijo nobene pridige, ki sploh k službi božji ne prihajajo; večji če je praznik, rajši se odtegujejo ali na gore, ali na lov, ali na izlete in veselice. Kako žalostno je to. Zakaj tako delajo? Ker nimajo vere, ker v Kristusa ne verujejo, ker pozabijo, da je človek za Boga vstvarjen. Vere pa nimajo, ker Kristusovih naukov nočejo poslušati, saj pravi sv. Pavel: *Vera je iz poslušanja*. Kdor ušesa svoja zapre besedi božji, tak prežene vero iz srca in uma. Le naj bodo gospodje, le naj bodo bogati, le naj bodo učeni — ali jih bo mar Bog zato vzel v nebesa?

Ali naj mar govorim celo o tistih kmečkih fantih, ki se včasih tako radi pridigi odtegnejo, krog cerkve pohajkujejo, v senci lenarijo, ali celo za denar med službo božjo igrajo? Sveti Hilarij, škof, je enkrat takim, ki so se po branju evangelija iz cerkve odstranili, glasno zaklical: *Le pojdite iz cerkve, pa povem vam, da iz pekla ne boste mogli*. Koliko spridenost razodeva tak mladenič! Kaj pa celo, če bi kaj tacega počenjal kak oče, ki ima otroke, sinove; kak gospodar,

ki ima posle; kak mož, ki bi moral vsej mladini dajati najlepši zgled? O teh in taci ne govorim tukaj, vsaj je Kristus Bog povedal njim dovolj, ko je rekel: *Kdor je iz Boga, besedo božjo poslušša; zato jo vi ne poslušate, ker niste iz Boga; vi ste iz očeta hudiča.* (Jan. 8, 47).

b) Vi pa, predragi farani, besedo božjo redno poslušate, vendar jo morda vsi ne pridejo poslušat z dobrim srcem, to se pravi s svetim, in dobrim namenom.

Nekateri morda pridejo samo iz neke navade, brez zavesti, da je pridiga sveta, za njihovo dušo koristna, za zveličanje njihovo potrebna reč.

c) Drugi pridejo za kratek čas. Kaj hočem doma delati? Nedelja je za počitek, to je samo na sebi prav, pa kaj čem početi? To je nekoliko spremembe, nekoliko zabave, če grem v cerkev.

d) Nekaterim ni tolikanj za pridigo in sv. mašo, več jim je na tem, da se v nedeljo postavijo, tako s kakim peresom za klobukom; več na tem, da pridejo v družčino, morda celo s kako osebo družega spola, in zato gredo radi na kak sejem, kjer se bo morda celo plesalo. Takí celo s slabim, grešnim namenom prihajajo v cerkev.

e) Zopet drugi pridejo v cerkev in k pridigi nekako prisiljeni, ker jih starši pošiljajo, ali ker jim gospodar reče, ali ker župnik na to gledajo; tu sem spadajo posebno šolarji, pastirji, na pol odrasli fantini, ki se radi kakemu krščanskemu nauku ali pridigi odtegnejo.

f) Zopet drugi pridejo vsi razmišljeni, vsi vtopljeni v posvetne skrbi v cerkev, zato malo poslušajo, pridiga jim gre le mimo ušes: to so večinoma gospodarji in gospodinje, očetje in matere, ki imajo veliko zemeljskih skrbi.

g) So pa nekateri poslušalci tudi kakor farizeji, ki so le to mislili, kako bi Jezusa „vjeli v besedi“ — v cerkev pridejo iz radovednosti, da novega gospoda slišijo, ali celo iz zlobnosti, da samo njegove besede tehtajo in sprevrčajo; polni farizejske domišljavosti menijo, da pridiga ni za nje, ampak le za druge. Njim ni zato, da bi s pridigo sebe poboljšali, zato jim malokateri pridigar ustreže, posebno pa ne, če bi hotel grajati njihove napake in pregrehe. Tistih besedi Ecehielovih: *Sin človekov! čuvaja sem te postavil hiši Izraelovi; slišal boš besedo iz mojih ust, in jim jo oznanoval v mojem imenu. Kedar hu-*

dobnemu rečem: gotovo boš umrl, ti pa mu tega ne oznaniš, ga ne opominjaš, da naj se vrne od svojega hudobnega pota; bo sicer hudobni umrl v svoji hudobiji, pa njegovo kri bom tirjal iz tvojih rok. — (Ec. 3, 18) — teh besedi nočejo poznati.

Njihovo življenje jim je igrača, zato hočejo, da bi se tudi pridigar igral ž njimi, dasi pameten kristjan ve, da ni vsejedno, kako živimo in kako umremo.

Taki verniki ne prihajajo k pridigam z dobrim srcem. To se jim vidi vže po zunanje. Kako radi mudijo službo božjo; pred cerkvijo se obirajo, da se jim takoj spozna, da jim ni mnogo na tem, da o pravem času pridejo; ko skupaj odzvoni, tedaj je treba še cigaro prižgati. Ko je vže mašnik pred altarjem, ali pa je vže pridigar sv. evangelij prebral, takrat se morda premaknejo naprej, tako, da motijo še druge v cerkvi. Tako ravnanje kaže zelo malo spoštovanja do službe božje sploh.

In kako naj potem v cerkvi prav in z veseljem pridigo poslušajo? Okrog se ozirajo, pogovarjajo, smejejo, igrajo - kako se bo seme božje v takem srcu prijelo? Večkrat delajo vmes svoje prevzetne opazke, ali pa spijo, ali pa godrnjajo, če se pridiga le par minut zavleče, in izlivajo svoj žolč nad gospodom, da ne znajo nehati.

3. Od kod to pride, da taki ljudje tako malo časti in spoštovanja kažejo do besede božje?

Ker se ne zavedó tega, kolika sreča je, da sploh moramo pri pridigi biti; ker pozabijo, da je Bog naš Oče, ki nas prisrčno ljubi, in da smo dolžni tudi mi njega ljubiti; ker prezrejo glavno resnico sv. vere, da je naš namen to, da se zveličamo.

Kateri otrok ne bo rad slišal kaj pripovedovati o svojem očetu; kateri otrok ne bo rad slišal, kaj so oče rekli ali ukazali? Jezus Kristus se je povsod potegoval za čast svojega nebeškega Očeta in sam je rekel: *To je moja jed, da spoznate tistega, ki me je poslal.*

V pridigah se res oznanja beseda božja, t. j. beseda, katero je govoril Bog Jezus Kristus. Kolikor bolj se pridigar naslanja na izreke sv. evangelija, temvečja je njegova moč; tudi na prižnici je duhovnik namestnik Kristusov. *Ne oznanujemo namreč sebe*, pravi sv. Pavel, *ampak Jezusa Kristusa, Gospoda našega, sebe pa služabnike vaše po Jezusu.* (II. Kor. 4, 5.) Ta nauk je prve čase pretresel tisoče in tisoče src, vzdramil jih je iz malikovalstva, pripeljal jih je k Jezusu ter jih napolnil s tako

ljubeznijo, da so z vnemo šli na morišče, za svojega gospoda Jezusa! In pri nas naj beseda božja mrtva ostane — brez kali in brez sadu!

Potrebna je pridiga vsem ljudem, dobrim in slabim. Dobre potrjuje, da ostanejo stanovitni, opozarja jih na skušnjave, da se znajo varovati, ogreva jih za čednost, da se trudijo za življenje po zapovedih božjih. Tudi zdrav človek kaj oboli včasih, treba mu je zdravila; tako zdravilo za dušo je beseda božja. Tudi bela obleka se zamaže, treba jo je oprati, in pridiga je tista voda, ki jo sproti umiva, da se preveč ne zamaže. Tudi nasičen človek postane lačen; taka dušna hrana za vas so pridige, ki jih ob nedeljah slišite. Človek, ki nikoli nič božjega ne sliši in ne premišljuje, je na tem, da tudi ob vero pride, in da se nazadnje skoro poživini. To se pokazuje po krajih, kjer so bili več let brez dušnih pastirjev. Za ljudsko vzgojo, prenavljanje faranov po duhu Kristusovem, so farne pridige največjega pomena, kako so pa še celo potrebne grešnikom, v strasteh zakanim, katere glas resnobnega pridigarja kliče k spreobrnjenju in pokori. Sv. Avguštin pravi: „Ko bi bil tudi mrzel kot sneg, zmrznjen kot led, trd kot kristal, ne obupaj. Božja beseda bo ogrela, kar je ozeblo; odtajala, kar je zmrznilo; omečila, kar je trdo. Duh Gospodov bo pihal, in spokorne solze se bodo grešniku iz oči udrle.“

Zgodilo se bo to, če se bo beseda božja poslušala z dobrim in vernim srcem.

4. Gospod je rekel, da *taki obrodé sad v potrpljenju*.

Vendar brez truda ne gre.

a) Še zmeraj pada nekaj semena poleg pota, in hudič pride in vzame besedo iz njih srca, da tudi verujoči ne bodo zveličani. Ta sovražnik so razni krivi pridigarji in zapeljivci, ki uničujejo še mlade kali v srcih poslušalcev. Veliko je po cerkvah pridig, morda bi kdo mislil, da preveč; po koliko tisoč pridig se razpošlje sedaj med svet ne samo vsako nedeljo, ampak vsak dan, po knjigah in časopisih; veliko je farnih cerkva, po katerih se vsako nedeljo pridiguje, pa koliko je skrivnih krajev in priložnosti, kjer se oglašajo krivi preroki.

b) Še zmiraj pada nekaj semena na trdo skalo, tako, da ne more narediti korenine. Nekateri so imeli preslabo vzgojo, drugi so mlačni do Kristusa, tretji preslabo molijo, zato se jih nič ne prime, in če še toliko pridig slišijo.

c) Še zmeraj pada nekaj semena v *trnje* — to so strasti: nečistost, pijanost, lakomnost, sovražnost. Strast oslepi človeka. Zato kristjani v takih grešnih razvadah živeči neradi pridige poslušajo in tudi pridigarjev ne marajo

Končajmo! Ko pridigar pride na prižnico, pozdravi vernike: *Hvaljen bodi Jezus Kristus!* Prve čase so pozdravljali z besedami: *Mir vam bodi!* — in škofje še sedaj tako pozdravljajo. L. 1587. je papež Sikst V. hotel vpeljati navado, da bi se verniki sploh tako s tem lepim pozdravom pozdravljali; zato je ukazal, da pred vsem duhovni tako svoje verne pozdravljajo, in podelil je za pobožni ta pozdrav sto dni odpustka. Torej: hvaljen bodi Jezus Kristus! — z vsako pridigo se ima Kristus hvaliti in častiti

Potem se moli „očenaš“ v čast sv. Duhu. Zakaj? Zato, ker pridigar bo zastoj govoril, ako sv. Duh ne razsvetljuje uma in ne nagiba srca poslušalcem. Pridigar le jezik posodi, ki besede izgovarja, milost božja pa je tista, ki stori, da vsejano seme prime, skali in raste. Iz tega spoznate, da je treba za pridigo priprave — pripraviti se morata oba duhoven in poslušalec. Ako bote z dobrim namenom v cerkev prihajali, se z molitvijo za pridigo pripravili, potem bote res poslušali z *najboljšim srcem* in potem bote tudi mogli s psalmistom govoriti po pridigi: *Tvoje besede sem zapisal v svoje srce, da ne grešim zoper tebe.* (Ps. 118). Amen.

J. Mikš.

2. Očenaš.

IX. Temveč reši nas hudega!

Pretrpite namreč, ako vas kdo sužnje stori, ako vas kdo objeda, ako vam kdo jemlje, ako se kdo povišuje, ako vas kdo v obraz bije. 2. Kor. 11, 20.

V današnjem nedeljskem listu nam popisuje sv. Pavel, koliko je on pretrpel zavoljo Gospoda. Opominja nas pa tudi, da naj potrpimo tudi mi v raznovrstnih nadlogah, katere nam pošilja previdnost božja. Marsikaj namreč, kar imamo mi za hudo, ni pravo hudo, je marveč dobro za nas. Sicer pa nikakor ni napačno, ako prosimo, da nas Bog reši in obvaruje hudega. Saj nas je Jezus Kristus sam učil moliti: *Reši nas hudega.*

Bilo je po zadnji večerji, ko je Gospod pred svojim trpljenjem, potem ko je postavil zakrament sv. Rešnjega Telesa, povzdignil svoje oči in svoje srce proti nebu in je molil ono prekrasno molitev, katero nam je sv. Janez zapisal v svojem evangeliju. Za kaj pa prosi v onem slovesnem trenutku mili naš Jezus? On prosi za svoje učence, da bi jih nebeški Oče hudega varoval. To, kar je Gospod prosil v svoji molitvi, isto hoče, da prosimo tudi mi, ko sklepamo očenaš z besedami: *Temveč reši nas hudega!*

Ko premišljujemo te besede, nam prihaja na misel dvoje vprašanj: 1. Kaj je ono hudo, katerega hočemo biti rešeni? in 2. Ali bo Bog res uslišal našo molitev in nas bo rešil hudega?

1. V tej prošnji imamo pred očmi pred vsem drugim časno zlo in hudo. Prosili smo v očenašu najpoprej vsega tega, kar se nanaša na Boga in njegovo vnajno slavo, potem smo prosili tega, kar zadeva nas. Prosili smo, da naj pride k nam kraljestvo božje, to je, mi prosimo, da bi postali kdaj deležni nebeške slave; nadalje prosimo, naj se zgodi volja božja. S temi besedami si želimo pravo dobro na zemlji in slednjič prosimo vsakdanjega kruha. Potem prosimo, da bi bili rešeni trojnega zla, ki je trem ravnokar navedenim prošnjam ravno nasprotno. Vstop v večno blaženost ovira greh; zato prosimo: *Odpusti nam naše dolge*. Da se ne zgodi vedno volja božja, tega so krive skušnjave, ki nas napadajo; zato prosimo: *Ne vpelji nas v skušnjava*. Prošnja tedaj: *Temveč reši nas hudega* mora biti v zvezi s prošnjo: *daj nam danes naš vsakdanji kruh!* Mi prosimo tedaj, da bi bili rešeni časnega zla in hudega. — Kaj pa je to hudo?

To hudo je vse to, kar je našemu telesnemu življenju zoperno in nevarno. Mi prosimo, da bi bili obvarovani ognja, povodnji, strele, toče, draginje, kuge, lakote, vojske, nalezljivih bolezni itd. Mi pa ne prosimo le, da bi bili obvarovani vsega tega, marveč prosimo s temi besedami, da bi nam Bog milostljivo dal tudi vse to, kar imenujemo dobro, in sicer tako, da bi nam moč, zdravje, čast, bogastvo ne bili v pogubljenje. Nadalje prosimo z besedami: *Reši nas hudega!* da bi nas Bog obvaroval vsake sramote, bolezni in neprevidene smrti. Sv. cerkev je naša učiteljica in zvesta razlagalka Gospodove sv. volje in Gospodovih besed. Da prosimo z besedami: *Reši nas hudega!* res vse to,

kar sem omenil, nam priča sv. cerkev. Ali mar ona prepoveduje moliti za časne reči? Ne, nikakor ne, ravno nasprotno. Pri daritvi sv. maše jemlje sv. cerkev raznovrstne molitve, ki so tiskane na koncu mašne knjige. V teh molitvah so izražene prošnje, da bi nas Bog rešil raznega hudega. So molitve zoper bolezn, potres, zoper preveliko deževje, zoper sušo, vojsko i. t. d. Prav tako molimo tudi v litanijah vseh svetnikov, da bi nas Bog rešil raznega hudega, ne le greha in zalezovanj hudičevih, marveč tudi nagle in neprevidene smrti, treska in hudega vremena, šibe potresa, kuge, lakote in vojske. Nikakor tedaj ni prepovedano moliti, da bi bili rešeni časnega hudega. Ako hočemo izogniti se nepotrebnega ponavljanja, moramo tedaj besede: *Reši nas hudega*, razlagati o časnem zlu, zakaj za vse drugo smo že poprej molili in prosili.

V vseh nadlogah in težavah, ki nas obdajajo, zaupajmo v Boga in sicer po pameti, ne predrzno! Kadar smo bolni, kličimo zdravnika, ubogajmo ga in rabimo zdravila, katera on da. Kadar divja kaka nalezljiva bolezen, storimo vse to, kar nam veleva previdnost, kadar nas kdo napade, postavimo se v bran; poleg tega pa stavimo vse svoje zaupanje v Gospoda, ki je naš in vesoljnega stvarstva stvarnik in gospodar. Čim večje bo to zaupanje, tem bolj gotova bo potem božja pomoč.

II. Ali pa bomo gotovo uslišani? Gotovo, ako je to nam v korist. Večkrat nas Bog usliši takoj, večkrat nas usliši, ker nas reši hudega tako, da še sami ne vemo kako in kdaj. Večkrat nas pa v časnih zadevah ne usliši, to je, on nam ne odvzame hudega, pač pa odvzame hudemu to, kar dela, da je hudo res hudo. Vse pa zato, ker je neskončno dobrotljiv in moder.

Bog večkrat blaži hudo in je lajša s takimi tolažbami, da vsako hudo potem z lahkoto prenašamo. Ali pa da poleg hudega tudi toliko dobrega, da se hudo niti ne čuti. Jakob mora bežati pred Ezavom, Bog ga potolaži s tem, da se mu tolikrat prikaže, da mu obljubi velike reči in da mu pokaže nebeško lestvico, na vrhu katere sedi Bog sam in po kateri hodijo gori in doli angeli. Koliko je trpel in pretrpel sv. Pavel, smo slišali v današnjem listu, in vendar piše v istem listu: *Poln sem tolažbe, preobilno veselja imam pri vsi naši nadlogi* (2. Kor. 7, 4.). — Koliko so pretrpeli mučeniki, koliko muk in trpljenja, toda koliko so čutili tudi notranjih tolažb in sladkosti! Na kako raznovrstne načine jih je okrepčaval Bog, angeli so jih obiskovali, videli so

nebesa odprta in krono, katera jim je pripravljena. Tudi mi moramo marsikaj pretrpeti, pa tudi mi nismo brez vsakega veselja. Ako bi ne imeli tudi drugih tolažb, nas tolaži gotovo misel, da so naše bridkosti lestvice, po katerih se bolj in bolj približujemo Bogu. Saj je Jezus sam rekel: *Blagor žalostnim, ker oni bodo oveseljeni.* (Mat. 5. 5.).

Bog pa nam pošilja poleg trpljenja tudi dobrote, tako da se hudo poravna z dobrim. Tudi še tako nesrečen človek nima vedno le bridkih ur polnih težav in britkosti. Kakor je sredi razburkanega morja tu in tam kak otok, na katerem ni viharja, in kakor se dobe sredi strašne puščave kraji, kjer vse zeleni in bujno raste, tako so tudi sredi trpljenja in britkosti veseli dnevi, v katerih človek pozabi na vso žalost, na vse težave. Da, prav vsled britkosti smo veselih dni potem še bolj veseli. Ali bi bili mi prijetne spomladi, v kateri vse cvete in se vse veseli življenja, tako veseli, ko bi ne imeli poprej prestatih mrzle zime? Ali bi nas razveselila tolikanj jutranja zarja s svojim sijajem, ko bi ne bila pred njo ravnokar minula temna, neprijazna noč? Ali bi bili po letu dnevi tako jasni, tako čisti, tako lepi, ko bi ne bilo poprej dežja, groma in bliska? — Celi dan se trudi rokodelec v svoji delavnici, pa kako vesel je potem večera, kako vesel je nedelje?

Bog spremeni hudo v še večje dobro. Drugega hudega prav za prav ni razun greha, ki je edino pravo hudo. Zakaj pa trpimo mi? Zato, ker smo grešniki; hudo je kazen za greh. Ako je pa kazen, je gotovo to hudo na vse zadnje nekaj dobrega. Gorje nam, ko bi ne trpeli na tem svetu, trpeti bi morali na onem svetu, in trpljenje onega sveta se s trpljenjem tega sveta niti primerjati ne da. — Zakaj trpimo? Zato, da se zveličamo. Poglej, predragi, bolnika, ki mora ležati na bolniški postelji vsled rane, katere posledica bi bila smrt, ako ne bo pravočasne pomoči. Tedaj pride zdravnik, ki reže in žge, kar seveda boli, toda boli v ozdravljenju. Tako pošilja tudi Bog šibe in kazni, ako smo ga z grehom zapustili, da bi nas pripeljal nazaj na pravo pot. Vprašam vas, kdaj se bolj moli, kakor ravno v času kake očitne šibe božje?

Bog nam pa pošilja trpljenje tudi zato, da si naberemo novih zaslug. Jezus je vzel seboj v nebesa svojo človeško naravo, toda ta je morala trpeti poprej. Marija je bila vzeta v nebesa, pa morala je poprej postati žalostna mati božja. Za Jezusa, za Marijo in za vse svetnike brez izjeme je bil tedaj križ nebeški ključ,

trpljenje in britkosti so bile ona ozka pot, ki vodi v nebesa. Ali hočemo tedaj mi, da bi se nam drugače godilo? Trnje tega življenja bo v večnosti vscvetelo v prekrasne rože in na drevesu bridkosti bo dozorel presladki sad večnega življenja.

Veselimo se torej, hudo, katero imamo za hudo, ni pravo hudo, spremenilo se bo marveč v nezmerno blaženost, v uživanje božje.

Nekega zimskega dne je šel sv. Frančišek Asiški z bratom Leonom v silnem mrazu iz Peruže v Asiz. Tedaj reče svetnik spremljevalcu: „Brat Leon, ljuba ovčica dobrega Boga, ko bi mi manjši bratje govorili angeljske jezike in bi poznali tek zvezd, moč rastlin, skrivnosti zemlje in bi poznali natančno vse živali, vse rastline, vse vode in vsa drevesa, zapomni si dobro, to bi ne bila popolna blaženost. — Ko bi manjši bratje s svojimi pridigami spreobrnili vse narode, bi tudi to ne bila popolna blaženost.“ — Tako je govoril svetnik nekoliko časa naprej, tedaj ga vpraša brat Leon: „O oče, prosim te v imenu Gospodovem, povej mi, v čem obstoji popolna blaženost?“ Svetnik je odgovoril: „Ko bi midva prišla v Asiz trudna, premrazena in lačna in bi potrkala na samostanska vrata in bi nama rekel vratar: Kdo sta vidva? Midva bi odgovorila: Vaša brata sva. — Vidva lažeta, bi on odgovoril, vidva sta potepuha in lenuha, ki kradeta miloščino revežem, in bi nama ne hotel odpreti! In ko bi naju pustil pred samostanskimi vrati na mrazu celo noč in bi midva vse to prenašala veselo in mirno in bi mislila, kako dobro naju pozna vratar, glej brat Leon, to bi bila popolna blaženost.“

In ko bi trkala še naprej in bi naju vratar odpodil z grdimi besedami lačna in ko bi to pretrpela veselo in iz ljubezni, glej brat Leon, to bi bila popolna blaženost. In ko bi prisiljena od gladu in mraza prosila s solznimi očmi, naj se nas usmili vratar in naj nama odpre, on bi pa prišel, naju prijel za kapuco in bi naju vrgel v sneg in neusmiljeno pretepel in ko bi vse to veselo in iz ljubezni pretrpela in se veselila, da sva vredna postala vdeležiti se ponižanja našega Gospoda Jezusa Kristusa, glej brat Leon, to bi bila popolna blaženost. Med vsemi darovi sv. Duha je največji premagati samega sebe in prenašati iz ljubezni do Jezusa Kristusa vse britkosti, vse težave.“

Tako, predragi, je učil, tako je delal sv. Frančišek. Molimo tedaj tudi mi, da naj nam dá gospod Bog moč, pogum in veselje, da bomo mogli z veseljem nositi in prenašati vse križe in težave. O potem blagor nam, bolj srečni bomo potem, kakor ko bi bili rešeni vsakega hudega. Amen. *P. Engelbert Pollak.*

Priložnostni govori.

Govori o presv. Srcu Jezusovem.

VII. Presveto Srce Jezusovo bo na sodnji dan pravičnim kristjanom vir vse tolažbe, grešnikom pa strah in groza.

(Konec.)

To je bilo pač strašno maščevanje! Kje je tvoja krotkost, slavni David? Zakaj zopet ne poješ: *Spomni se, Gospod! Davida in njegove krotkosti!* Sledeči pomen nam vse razloži.

Kralj David je namreč predpodoba včlovečenega Sina božjega, kralja vseh kraljev, Jezusa Kristusa. Gospod Zveličar je razodeval ob svojem prvem prihodu samo krotkost in ponižnost. Prikazal se je v podobi hlapca, da bi premagal, kakor David s palico in pračo Goljata, s križem hudobnega duha. O kako krotak in prizanesljiv je bil tedaj Jezus! Vsaj je celó molil viseč na križu za svoje najhujše sovražnike. Zanje je celo daroval svoje presveto srce kot spravno daritev. Reči je mogel o sebi: *Jaz sem bil kakor krotko jagnje, katero peljejo v mesnico.* (Jer. 11, 19.)

Ko pa pride ob svojem drugem prihodu, ob sodbi, da kaznuje Amoničane, to je vse tiste, ki navezujejo svoje srce na posvetne grešne nasladnosti, ki zaničujejo njegove poslanca, škofe in mašnike, ki se upirajo zoper njegov nauk, ki zametujejo njegove milosti, ki se ustavljajo kraljestvu njegovega srca: tedaj se bo prikazal kot najvišji in neizprosni sodnik. Tako-le govori o njegovem prihodu serafinski učenik, sveti Bonaventura: „Prikazal se bo Gospod Jezus Kristus s svojimi ranami in poreče: Poglejte, kaj in koliko sem trpel od vas in za vas, in vendar, ste vi, nehvaležneži! vse zaničevali. O kako strašna večnost čaka vse, ki se ne zmenijo sedaj za ljubezen božjega srca Jezusovega! Strašno bo pasti v roke vsevednega Boga.

Sveto pismo pripoveduje o Samsonu, da je našel v žrelu leva, katerega je sam usmrtil, roj čebel in strden sat. Med pripravljajoče čebele pa imajo tudi želo, katero uporabljajo zoper svoje sovražnike. Lev nam pomenja Jezusa Kristusa, med krotkost in sladkost njegovega presvetega srca, čebele s svojim želom pa kaznujočo njegovo pravico. O tem pravi sveti Bernard: Kakor ima čebela sladki med, tako ima tudi želo. Med in želo one čebele, ki je Kristus, pozna pač dobro tisti, ki opeva njegovo usmiljenje in pravičnost s prerokom, ko pravi: Usmiljenje in sodbo bom opeval, o Gospod! (Serm. 2. Advent. et Psalm. 100. 1.) Ko je bil premagal cesar Rudolf habsburški I. svoje sovražnike, tedaj si je dal naslikati na svojem ščitu roko, katera je držala svitel meč, ovit z zeleno oljkino vejico, z napisom: Kaj ti je všeč? Ta napis je lahko umljiv: Izberi si, kar hočeš: vojsko ali mir, življenje ali smrt!

Kristjan! Kaj pa je sedaj tebi všeč? Kaj si hočeš izbrati, da boš miren ob prihodu kralja in sodnika Jezusa Kristusa? Sedaj se moreš še odločiti, božje srce Jezusovo ponuja ljubezen in usmiljenje, odpuščanje in milost. Sedaj moreš še k njemu pristopiti s skesanim srcem in spolniti prošnjo kraljevega pevcva: *Danes, ko njegov glas slišite, nikar ne zakrknite svojega srca!* (Psalm, 94. 8.) Na sodnji dan ne bo več usmiljenja in milosti, temveč bo zavladala neskončna pravica. Sedaj sije božje srce Jezusovo v neskončni ljubezni, tedaj pa bo sijalo v sami neizprosni pravici, grešnikom v strah in trepet, pravičnim v tolažbo in srečo. Takrat pride Gospod prav tako, kakor je šel v nebesa. Tako je napovedal angel ob njegovem vnebohodu: *Ta Jezus, kateri je bil vzet od vas v nebo, bo tako prišel, kakor ste ga videli iti v nebo.* (Djanj. ap. 1, 11.) Lesketale so se na njegovih rokah in nogah rane žebljev, poznala se je njegova odprta stran in odprto srce. Njegovo obličje se je svetilo kakor solnce in njegovo oblačilo je bilo rdeče, da so popraševali angeli: *Kdo je ta, kateri pride iz Edoma v pobarvanih oblačilih iz Bosre? Tisti lepi v svoji suknji, ki hodi v obilnosti svoje moči?* (Izaija 63, 1.) Prikazal se bo oblečen v oblačilo s krvjo poškropljeno. (Skr. razod. 19, 13.) Pokazal bo svoje odprto srce angelom in ljudem, da spoznajo vsi, koliko je trpelo od svojega včlovečenja do smrti iz same ljubezni do nas. Vsakdo bo v njem lahko videl vse vsoje življenje. Zakaj presveto srce bo kakor knjiga, o kateri pravi sveto pismo, da jo bo odprl božji Sodnik, in da bodo v nji zapisana vsa dela slehernega človeka. Tedaj se bodo pravični veselili in radovali, ko bodo videli zapisana v ti knjigi svoja imena in bodo brali čednosti, v katerih so se odlikovali. Tedaj bo zasijala pobožnost v svoji pravi luči, obrekovana nedolžnost bo odsevala v angelski čistosti in sijajno zmago bo slavila preganjana in zatirana pravica. Nehvaležni hudobneži in grešniki pa bodo jokali in vzdihovali, ko bodo gledali Jezusa in njegovo presveto srce v oblakih neba v slavi in veličanstvu. Tedaj bodo spoznali svojo strašno nesrečo, da so žalili in zapustili Jezusa in njegovo presveto srce in mu vračali njegovo neskončno ljubezen z grešno nehvaležnostjo. Vpričo angelov in vseh rodov jim poreče: Vi ste tisti, ki ste me prodali za sramotno ceno greha; vi ste mi naložili težki križ in me na njem umorili. Kaj sem storil žalega? Vzredil sem vas in učil, in vi ste me zaničevali. Ponujal sem vam svojo milost in niste hoteli zapustiti grešne poti. Na križu sem razprostrl roke, da bi vas sprejel, in niste me pogledali. Kaj sem mogel še storiti svojemu vinogradu? Sami ste krivi svoje pogube: *Poberite se od mene v večni ogenj!* Vi preklinjevalci, nečistniki, tatje in hinavci! Hoteli ste služiti obenem meni in svetu, in ste nakladali greh na greh. Sedaj imate pripravljeno plačilo greha: *Poberite se!*

Grešnik! še ni izgovorjena nad teboj ta obsodba. Povzdigni svoje oči in ogleduj svojega križanega Zveličarja! Zavoljo tebe je v ranah, zavoljo tebe je odprto njegovo božje srce. Tu v njem

imaš še zavetje, v njem te čaka milost in usmiljenje. Porabi čas milosti, pristopi k njemu in očisti svoje srce in zdihni s kraljevim spokornikom: *Gospod! ne hodi v sodbo s svojim hlapcem!* (Ps. 142, 2.) In srečen boš ob Jezusovem drugem prihodu.

Kardinal Aleksander Farnesi si je dal naslikati podobo, katera je tako visela v njegovi sobi, da jo je vedno gledal. Na eni polovici slike je bil Zveličar na križu viseč z odprto rano na strani. Pod njo so kleče prosili oduščanja razni objokani grešniki: apostol Peter, cestinar Cahej in Matevž, razbojnik Dizma, Marija Magdalena in drugi. Spodaj je bil napis: *Ta grešnike sprejema*. Na drugi polovici podobe pa je bila videti poslednja sodba: Sodnik na prestolu svoje slave in moči, obdan od angelov in svetnikov, gleda s razsrjenim obličjem nehvaležne grešnike in jim kaže s trojno strelo v roki v pekel. In pod to podobo so bile besede: *Ta grešnike zametuje. Kristjan, kje hočeš biti na sodnji dan? Na desnici? Da, zgodilo se bo, da boš stal med izvoljenim ljudstvom, ako sedaj ljubiš Jezusa in ogleduješ njegovo božje srce. Saj je to srce polno dobrot, milosti in usmiljenja, dokler živimo. Ponižajmo se pred njim, ki prebiva med nami v najsvetejšem zakramentu, in spolnimo povabilo spokornika Davida: *Pridite, molimo in padimo pred Bogom in jokajmo pred Gospodom! Skesanega srca ne zavrže. Amen.* P. Klement Grampovčan.*

Pogled na slovstvo.

A.

Voditelj v bogoslovnih vedah. Izdajejo profesorji kn.-šk. bogoslovnega učilišča v Mariboru. Urejuje Frančišek Kovačič, I. VII. V Mariboru 1904. Izhaja po štirikrat na leto. Velja 5 K.

Že sedem letnikov je doživela ta izvrstno urejevana bogoslovna revija in si tako utrdila stališče med slovensko duhovščino, da lahko gre z veseljem na novo delo. Sedmi letnik nam je prinesel nekaj temeljitih razprav iz raznih bogoslovskih panog. Omeniti nam je na prvem mestu velike dogmatične razprave marljivega dr. Somreka o Gospodovi zadnji večerji. Že v šestem letniku je objavil prvi del te razprave: Gospodova zadnja večerja v predpodobah, letos je razpravljal o zadnji večerji kot zakramentu, sedaj bo še razmatral zadnjo večerjo kot daritev. Lahko rečemo, da dela ta razprava mlademu učenjaku čast, saj se v nji strinja študij eksegeze, dogmatike in zgodovine dogem in kjerkoli pogledate, povsod najdete dr. Somreka kot temeljito naobraženega in izredno marljivega teologa. Druga razprava, ki naj jo posebej omenimo, je razlaga sv. psalmov v jutranjicah „unius Martyris“, ki jo je napisal g. I. Markošek. Pisatelj bi si ne bil lahko izbral bolj hvaležne naloge. Dan za dnevom molimo duhovniki brevir, ali pa tudi vse zares globoko umevamo? Malokdo bo rekel da. To in ono nam je na pol temno, to in ono morda celo neumevno, a hitimo dalje, ker nam pač čas ne dopušča, da bi šli vsako stvar posebej preučevati. I. Markošek je za nas prevzel delo in začel tolmačiti eksegetično na podlagi hebrejskega izvirnika psalme, ki jih molimo v brevirju. Letos je obdelal jutranjice „unius Martyris“, a upamo, da bo zares lepo in hvaležno delo nadaljeval. Poleg teh velikih razprav je prinesel zadnji letnik „Voditelja“ več manjših razprav, posebno iz cerkvene zgodovine (o najstarejši zgodovini oglejske cerkve, o starih dekanijskih knjižnicah, o bronastih vratih bazilike sv. Petra v Rimu itd.) in cerkvenega prava. Za zgodovino ima list zlasti dve dobri moči g. Stegenška in urednika samega; za cerkveno pravo pa

znanega neznanca M. M. in še nekaj drugih (Stergarja itd.). — Bržčas pa se večina duhovnikov še bolj zanima za drugi, praktični del „Voditelja“. Duhovščina ima dandanes malo časa in zato sega le bolj po tem, kar ji služi naravnost za življenje. Prav to ni, ker tako pada nivó načelne naobrazbe in se izcimlja kazuistika v slabem pomenu besede; duhovnik ne dela več iz polne zavesti, marveč zato, ker ta in ta tako pravi. Zato moramo gojiti bogoslovno znanost. Vendar pa izkuša ustreči „Voditelj“ tudi praktičnim potrebam. Oddelki: pastirsko vodstvo, liturgika, katehetika, ascetika, so bogato oskrbljeni. Želeli bi le še to, da bi še več duhovnikov sodelovalo. Zakaj bi le nekateri mislili za druge, ko imamo Slovenci toliko darovitih duhovnikov? Kolikokrat toži ta ali oni duhovnik radi kake razvade v cerkvi, v pastirstvu, v ascezi; brate, nastopi, pojasni, obrazloži načelno, znanstveno vso stvar, mi smo uverjeni, da te „Voditelj“ ne bo gonil od praga! — Ena lepih plati „Voditelja“ je tudi razgled po književnosti. Tudi tu je „Voditelj“ voditelj! Kdor ve, kako težko je dandanašnji obvladovati bogoslovno književnost, ta bo vesel „Voditelja“, da ga opozarja na znamenitejše pojave tujih slovstev, zlasti pa, da stvarno presoja dela iz domačega bogoznanstva. — Tudi cerkveni letopis in misijonski obzornik sta dobro došla!

Če se spomnimo, da smo Slovenci majhen, majhen narod, smo lahko veseli, da še tako krepko napredujemo in vseh poljih! Slabe nas medsebojni boji, tlačni nas teža tujstva — in vendar! ali ne stopimo lahko pred sodišče svetovne zgodovine in pokažemo mirno na to in ono delo, ki bi se ga ne sramovali dosti mogočnejši narodi? In ali ni eno izmed takih del „Voditelja“?

Dr. A. U.

B.

Marienpreis. Predigten für die Muttergottesfeste von P. Maurus Plattner O. S. B. aus der Beuroner Congregation Graz 1905. Verlag von Ulr. Mosers Buchhandlung. Preis K 5.40. — Prijubljenim svojim govorom je dodal tudi slovenskim duhovnikom že znani pisatelj zbirko Marijinih govorov. Pogodil jo je, ko pravi v predgovoru, da ni zadostno, ako pridigar sega le po konkretnih posebnostih iz Marijinega življenja in skuša iz Marije, kraljice nebes in zemlje, narediti in predočiti priprosto ženo, ideal devicam, ženam, materam. In le mimogrede povdarja njeno visoko dostojanstvo ter izredno popolne čednosti. Res je tako homiletično obravnavanje najidealnejšega bitja nezadostno, naravnost suhoparno. Marijo slikati večinoma le kot najkreppestnejšo devico, vzorno mater, zvesto ženo, torej njeno življenje opisovati le kot vzor družinskega življenja ni sicer nepotrebno, vendar pa nezadostno z ozirom na njeno vzvišeno stališče v božjem delu našega odrešenja. Primernejše se nam zdi snov in zgled za take govore fakičnega pomena povzeti iz življenja svetnikov in svetnic božjih, ki so nam po svojem zemeljskem življenju bližji, kakor nad vse stvari povišana Devica Marija. — Prav ima tedaj pisatelj, da povdarja v teh svojih govorih holj versko-idealno stran Marijinega življenja. Kako malenkostno, slaviti Marijo kot dobro gospodinjjo, kako vzvišeno, pokazati jo z navdušenim glasom kot Božjo mater, pomočnico kristjanov, kraljico nebes. Mrzlo nam ostane srce, ako nam pridigar govori in našteva le razne oblike vsakdanjega življenja in njegovih skrbi in nam v zgled vestnosti v spolnovanju stanovskih dolžnosti predočuje Marijo. V ljubezni do Marije in do sv. navdušenosti za njeno zveličavno češčenje nam pa zagori srce, ako nam govornik zna popisati nebeško mater kot bitje, pred katerim se klanja nebo, kateremu kličejo slavo angelski kori. — To versko-idealno lepoto in slavo Marije nam živo popisuje pisatelj v trojnih govorih za vse velike in male Marijine praznike in godove. Sv. pisemski izreki lepo pripravljajo in vežejo čuvstva njegovega srca, iz česar se vidi, da pisatelj vneto časti božjo mater tudi kot svojo mater. Odtod gorkota v izrazih, neprisiljeno, ljubeznivo spodbujanje k češčenju Marije, ki jo je Bog po pričevanju sv. pisma stare in nove zaveze tako poveličal. — Prepričani smo, da bo pisatelj res ustregel s to zbirko. Govori so sicer večinoma precej obširni, zato pa tudi bogati in tvarini in pregledno sestavljeni, kar zelo olajšuje prireditev posamezniku po njegovem okusu.

P. J.